

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2160
2,90€ | 14 FEBRER 2021

L'habitatge, un dret en construcció

Mingo Venero, Càritas diocesana de Barcelona

El Papa vincula la
llar amb la dignitat
de les persones
i amb el
desenvolupament
de les famílies

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-13)

Les males condicions i abusos en relació amb l'habitatge afecten de manera especial els menors.

Una granja cistercenca per al segle XXI

P. 24-27

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Cada setmana, a les 23 h,
els bisbats són protagonistes

dilluns: De bat a bat, bisbat de Lleida

dimarts: Mar endins, bisbat de Terrassa

dijous: Església d'Urgell, bisbat de La Seu d'Urgell

divendres: Església viva, bisbat de Girona

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

Pistes per als sense llar

A la Bíblia, «casa» s'identifica amb «família», un concepte que, en el sentit actual, no existeix a les Sagrades Escripures. És més, a l'Antic Testament la «casa» no sols incloïa la família consanguínia, sinó tots els que vivien sota un mateix sostre. El Nou Testament també usa sovint el terme «casa» per referir-se a la llar i a la família. Encara avui fem servir les expressions «dona records a casa» per referir-nos als familiars amb els qui convivim. I ara que hom parla de la cultura de la cura, es fa evident que és sobretot a casa, a la llar, on hem de cuidar-nos els uns als altres.

Per això, en el decurs de la història i fins ara mateix és un gran dol veure's privat de casa, de llar, de sostre i veure's forçat a ocupar un habitatge en condicions infrahumanes. Una llar és el més oposat al *no-lloc*, un concepte que, segons definició de l'antropòleg francès Marc Augé, designa un «espai intercanviable on l'ésser humà roman anònim».

Al Primer Pla d'aquest número, abordem novament el tema de la manca d'habitatge, apuntant de la mà dels professionals, a solucions concretes, com ara ampliar significativament el parc públic i el parc social d'habitatge o l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, un model comunitari (la cooperativa és la titular dels habitatges), estable (la voluntat és de durada indefinida) i no especulatiu (s'impossibilita el lucre individual a partir del lloguer o la venda

de l'habitatge) que requeriria mesures per part de les administracions que el facin més assequible. O bé la d'oferir un habitatge petit heretat a un lloguer baix. O cedir-lo a entitats socials un temps perquè puguin destinar-los a famílies. O suscitar més entitats socials especialitzades en l'àmbit immobiliari, tal com passa a França, Holanda o el Regne Unit. Finlàndia és l'únic país d'Europa que ha reduït la xifra de persones sense llar; allí es va crear el model *Housing first* (primer la llar) que a diferència del model d'escala (caracteritzat perquè la persona sense llar aconsegueix l'habitatge al final del seu procés de recuperació), defensa que perquè una persona sense llar millori, primer necessita tenir un habitatge permanent. A partir d'aquest model, l'Ajuntament de Barcelona va decidir, el 2015, implementar-lo. Els habitatges han de ser adequats perquè hi resideixi una sola persona i, excepcionalment, dues. (Vegeu el reportatge «Fora de tots, els sense llar» www.ccma.cat/tv3/alacarta/30-minuts.)

Tenir una llar, aquesta és la principal reivindicació dels qui malviven en la nau incendiada el desembre passat al barri del Gorg de Badalona, un incendi que va posar al descobert l'existència de setanta assentaments similars a l'àrea de Barcelona, i que ha provocat la mobilització de diverses iniciatives socials i eclesials. Com afirma el cardenal Omella, «l'habitatge no es pot deixar en mans de l'oferta i la demanda».

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

24
Reportatge

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Augment dels catòlics a Catalunya

PÀGINA 20

18
Solidaritat amb els cristians d'Israel i Palestina

Silvia Martínez, coordinadora de la col·lecció de llibres Dones Bíbliques, de l'Editorial San Pablo

PÀGINA 36-37

125 anys de la mort de sant Enric d'Ossó

PÀGINA 21

47
Fernando Cordero, religiós dels Sagrats Cors i periodista

La setmana en tuits

PAPA FRANCESC @PONTIFEX_ES

Celebrarem el primer Dia de la Fraternitat Humana. Preguem i treballem cada dia de l'any perquè tots puguem viure junts al nostre món fraternalment i en pau

MIRIAM DIEZ @MIRIAMDIEZ

Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

Aquestes dames m'han donat ara una espelma beneïda en la festa de la Candelera i fra Felipe m'ha dit que des de 1546 aquí hi ha dones que ajuden. No en va es diu santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda, un refugi a Sant Pere Més Baix 18, de Barcelona

XAVI CASANOVAS @XCASANOVASC

Director de Cristianisme i Justícia
Per setè any consecutiu hem recordat davant del CIE que tots som pelegrins en aquest món i que la nostra condició ens fa germans de viatge. Hem viscut sense CIE el temps de confinament, si podem fer-ho durant uns mesos, per què no sempre?

MONTSERRAT DOMINGO @MMONTSERRATDB

Eremita de Sant Joan del Codolar
Bona nit! En el record Xesco Boix. Va néixer a Barcelona el 3 de febrer del 1946. «Els professors de música i els animadors, per bé que per camins diferents, perseguim un mateix objectiu: ajudar a descobrir l'ART»

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Eleccions diferents

Els catalans voten aquest 14 de febrer per elegir el Parlament. Enmig de la tercera onada de la pandèmia, la campanya ha estat excepcional en la dinàmica dels missatges, els debats i el contrast de propostes, a banda de la incertesa inicial amb la mateixa data. En el programa *A primera hora* (de 8 a 10h), hem entrevistat representants dels partits amb representació a la cambra catalana entre dimecres 3 i divendres 12 de febrer: Ciutadans, la CUP, En Comú Podem, el PP, el PSC-Units, el Partit Demòcrata, Esquerra Republicana i Junts.

A la tarda, dins l'espai *El Mirador de l'actualitat* (de 18 a 18.40h), hem repassat les principals propostes de les candidatures cada dia a partir d'un tema. Les grans qüestions han estat les relacions amb les confessions religioses, l'economia, el medi ambient, la cultura i la política lingüística, el diàleg amb l'administració de l'Estat, la salut davant d'aquesta crisi sanitària, la seguretat ciutadana, les polítiques socials (incloent-hi migracions) i l'educació. A més, oferim un especial dedicat a la nit electoral, el mateix diumenge de 20 a 23.30h.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Aquests dies el Senat francès tramita la modificació d'una llei que permetrà la reproducció assistida a dones solteres i a parelles lesbianes. El debat és intens no només a l'hemicicle, sinó sobretot al carrer, on han abundat les manifestacions massives tant a favor com en contra. L'Església, a través dels bisbes francesos, ha lamentat el canvi en la legislació. A la imatge, manifestants contràries a la modificació de la llei.

L'efemèride de la setmana

16 de febrer del 1881:

els salesians arriben a Espanya i s'estableixen a Utrera per primer cop.

LA SAL DE LA TERRA

La pregària com a bàlsam

FRANCESC TORRALBA

Professor de la Fundació Blanquerna-URL

La pregària és un bàlsam per a l'ànima adolorida. Quan tot falla, quan totes les expectatives esclaten pels aires i les petites divinitats es volatilitzen, ens preguntem: hi ha algú? Estem sols? Algú vetlla per nosaltres? Amb qui puc comptar?

Pregar és aixecar el cap, buscar un interlocutor. És un clam contra la soledat, l'anhel d'una darrera justícia. És la confiança que la víctima serà escoltada i sanada.

La pregària és força de transformació interior. Qui prega a fons, no mira de canviar Déu, ni de mo-

dificar el seu passat. La pregària és acceptació, però, en pregar, es produeix una metamorfosi interior. Dona energia, força interior per afrontar el que ens toca viure des de la confiança, la serenitat i l'abandó.

Pregar no és llançar diatribes, no és provar sort. És escoltar. Presuposa el silenci interior, fer callar les veus que ressonen per mirar de discernir què és el que he de fer en la circumstància que em trobo. És un exercici de discerniment interior. No és un monòleg tancat en la cel·la del jo. És un diàleg que esberla la closca de l'ego per obrir-se a l'enigma de Déu. Pressuposo que hi és, que vetlla per mi, que no em deixarà a l'estacada.

El camí de la pregària és ple d'esculls, de paranys i de miratges. No

és una via rectilínia. És un itinerari fet de sots i de pedres. La mort d'un ésser estimat comporta un moviment sísmic en la vida espiritual. Tot el que creïem grinyola, tot el que ens sostenia es commou. Alguns deixen de pregar, altres, en canvi, comencem a pregar intensament.

Pregar quan un ésser estimat mor és, d'entrada, articular un discurs d'agraïment. És l'ocasió per agrair la seva existència, les seves paraules, les seves obres, tot el que ens ha donat mitjançant el seu treball, tot el rastre que ha deixat la seva vida en el nostre ésser. És, a la vegada, l'ocasió per demanar que el seu record no s'esborri.

Pregar és creure que, fins i tot en la nit més obscura, som, enigmàticament, sostinguts per Déu.

La pregària és acceptació, però, en pregar, es produeix una metamorfosi interior

ÀNGEL MIRET SERRA
Advocat

PUNT DE VISTA

No oblidar en Marjan

El dia 21 de novembre de l'any passat en Marjan va ser ferit greument per un agent de la Guàrdia Urbana de Barcelona en engegar-li dos trets, un dels quals li va impactar a l'abdomen. La raó al·legada per la Guàrdia Urbana és que es va abraonar damunt d'ells amb un ganivet de grans dimensions amb intenció d'agredir-los. En Marjan, un hongarès que no entenia ni el català ni el castellà, va estar a punt de morir, i actualment, desconeixem si es troba hospitalitzat.

Jo conec en Marjan. Demanava almoïna des de feia més de sis mesos a l'entrada de l'edifici on visc. Hi parlava breument de tant en tant —és molt reservat— com també ho feien altres veïns i comerciants que li facilitaven aliments, petites quantitats de diners, roba... L'opinió de tots

ells i dels treballadors de la Fundació Arrels que en feien el seguiment és unànime: mai no va manifestar cap mena de comportament violent o agressiu ni va generar cap tipus de molèstia.

El ganivet que portava en Marjan —que tenia un braç en cabestrell— era el que emprava per menjar utilitzant-ne només la punta perquè la resta la portava embolicada.

Dels vídeos gravats se'n desprèn que en Marjan, desconcertat, va ser empaitat i acorralat per una nombrosa dotació de guàrdies urbans

Mai no va manifestar cap mena de comportament violent ni va generar cap molèstia

sense que, a hores d'ara, se'n conegui el motiu precís més enllà d'una suposada denúncia, i que l'agent que dispara baixa d'una furgoneta amb la pistola a la mà a punt de ser utilitzada.

No pretenc jutjar el que va passar perquè no conec prou detalls de les circumstàncies, però com a societat democràtica i com a cristians no podem oblidar aquest tema. «Com que tots estem molt concentrats en les nostres pròpies necessitats, veure algú sofrent ens molesta, ens pertorba, perquè no volem perdre el nostre temps per culpa dels problemes d'altri» (*Fratelli tutti*, 65).

No puc, doncs, oblidar-ho perquè en Marjan és un indigent, un estranger, una persona sense llar ni família ni amics que puguin acompanyar-lo.

UN NOU LLINDAR

L'exercici quaresmal de la «milícia» cristiana

Pregària i dejuni, un binomi a integrar en el nostre caminar cristià

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Situada aquesta expressió dins una de les primeres pregàries del temps quaresmal, em fa pensar que probablement som de nou davant d'una Quaresma semblant a la de l'any passat, amb més normes cautelars per la pandèmia del Covid-19 i amb les necessàries restriccions que van en augment o minven segons l'estadística dels contagis. Podem dir que estam vivint una llarga Quaresma amb unes privacions a les quals no estàvem acostumats i que sí o sí hem d'assumir. L'important serà veure quin benefici personal i col·lectiu en traiem i com aquesta situació adversa pot esdevenir una ocasió de bé. La pregària quaresmal esmentada demana que «els qui hem de lluitar contra l'esperit del mal ens sentim enfortits amb l'auxili de la sobrietat». Després de la Quaresma ve la Pasqua, però quina Pasqua desitgem?

Si durant el temps de Quaresma valorem sobretot la *pregària*, quan la veiem tan necessària com ho és l'exercici d'una bona respiració, i més si aquesta pregària ve plena de Paraula de Déu i d'esperit evangèlic, ara se'ns hi afegeix l'aspecte comentat i tan significatiu en aquest temps de pandèmia, que és el *dejuni*, tant si ens ve forçat per la situació com si és assumit personalment amb llibertat. Penso en aquelles paraules de Jesús als seus deixebles quan, tornant de la missió que els havia encomanat, es queixen perquè no han pogut vèncer el mal com volien. Jesús els diu

que hi ha certs «dimonis» que només es poden vèncer amb la pregària i el dejuni. Haurem de pensar amb aquests dos elements per enfrontar-nos amb les situacions de mal que ens tenen encerclats, i vèncer.

Pregària i dejuni, un binomi a integrar en el nostre caminar cristià i del qual formen part essencial. Dejuni que vol dir austeritat, renúncia, confinament, retallada, abstenir-se, privar-se, deixar de competir i abandonar l'acaparament. Per això, serà un pas important de conversió decidir-nos a cooperar i a compartir, pensant més en el bé de tots. Sabem que el dejuni considerat en si mateix no és agradable, però li donem el valor de mitjà per aconseguir un fi superior. És així que podem entendre els valors del compartir i del cooperar com a signes de l'altre gran gest quaresmal que és l'*almoïna*. Temps difícil per parlar-ne i exigir-nos-ho quan patim una crisi econòmica en creixement, però que, al mateix temps, veiem que rebroten entre nosaltres i amb força molts signes d'amor solidari. És, doncs, a la nostra mà respondre, tant si ens acostem a la realitat més propera, com si eixamplem el cor a projectes més globals com els que aquesta setmana ens presenta Mans Unides. Deixem que allò que gastàrem amb facilitat, pensant egoïstament en cadascú, ho sapiguem compartir amb generosa caritat amb qui més necessitat en té.

La llar, condició «sine qua non» per a la vida

**L'emergència de l'habitatge a les ciutats fa
inajornable passar del debat polític a l'acció**

Mingo Venero / Càritas diocesana de Barcelona

«Terra, sostre i feina.» El papa Francesc fa temps que va abraçar aquest lema dels moviments populars, síntesi dels pilars sobre els quals establir una vida digna. Sostre i feina, a més, són un binomi íntimament associat com ho demostra, un cop més, l'actual deteriorament de l'economia, amb destrucció i precarització de l'ocupació, que comporta exclusió residencial. En efecte, a Catalunya la pandèmia ha sumat 120.000 persones per sota la línia de pobresa (Intermón Oxfam, gener 2021) i ha expulsat al carrer un 22% de les persones que actualment viuen sense sostre a Barcelona (Arrels Fundació, gener 2021).

«Hi ha dos drets socials que han d'avançar en els propers anys: el dret a l'habitatge i el dret al treball. En tots dos casos, el poder públic se n'ha de fer responsable», defensa el catedràtic de la Universitat de Barcelona, Antón Costas. Certament, l'habitatge és un problema fonamentalment urbà, atès que, des de la revolució industrial, hi ha una tendència imparable que la població es concentri en aquest hàbitat, fet que provoca que el sòl sigui el recurs més escàs: «Vet aquí les dinàmiques de costos

Família que viu en una habitació rellogada. En alguns casos, això es fa sense contracte i el risc de ser expulsat s'incrementa.

MÍRIAM FEU
«Set de cada deu persones migrades a la diòcesi de Barcelona pateixen algun tipus d'exclusió residencial»

creixents, per exemple de l'habitatge, que expliquen, des de la lògica del mercat, el que ara anomenem *gentrificació*, és a dir, la competència per un sòl escàs que expulsa les capes modestes de la població que són substituïdes per altres d'econòmicament més solvents», sosté el sindicalista Salvador Clarós (*L'Aguila*, n. 124).

La qüestió de l'habitatge afecta més intensament depenent de la situació dins l'escala socioeconòmica i pot arribar des de les dificultats per fer front a un lloguer —el 43% de les llars que viuen de lloguer a preu de mercat destinen més d'un 40% dels ingressos al pagament de l'habitatge—, l'endarreriment en l'emancipació dels joves de la llar familiar, veure's obligat a fer vida en infrahabitatges, la pobresa energètica o a l'exclusió residencial de les persones migrades: «Set de cada deu persones migrades a la diòcesi de Barcelona pateixen algun tipus d'exclusió residencial», puntualitza Míriam Feu, responsable d'anàlisi social i incidència de Càritas diocesana de Barcelona. A més, des de la Coordinadora de Fundacions d'Habitatge Social (Cohabitac) alerten d'un pro-

blema emergent els propers anys: el descens del nombre de llars de persones més grans de 65 anys amb l'habitatge totalment pagat es traduirà en un increment de la fragilitat i la vulnerabilitat residencial.

El cert és que, històricament, a l'Estat espanyol un dels sectors tractius de l'economia ha estat la construcció i això ha provocat, d'una banda, que la majoria d'operadors hagin estat privats, per la lucrativitat del negoci i, com a derivada, una detracció de la intervenció pública. «L'habitatge no es pot deixar en mans de l'oferta i la demanda», va advocar el cardenal Joan Josep Omella, el febrer del 2019, quan es va presentar l'informe *La llar és la clau*, de Càritas diocesana de Barcelona. N'és un exemple el parc ínfim de lloguer social a Catalunya: al voltant de l'1,6% del parc total d'habitatges de primera residència (47.155 habitatges el 2019, segons Cohabitac), un dels més baixos de la UE; o el fet que el pressupost públic en política d'habitatge a Catalunya equival al 0,1% del PIB, enfront d'una mitjana del 0,6% del PIB de la UE.

Legislar per avançar en l'habitatge com a dret i bé comú

Donar un nou ús als habitatges buits, evitar els desnonaments i frenar la pujada de preus del lloguer han estat els principals vectors d'intervenció del poder legislatiu tant a nivell autonòmic com estatal. Pel que fa a l'estoc d'habitatges buits que acumulen en bona part les entitats financeres (a l'entorn dels 4 milions al conjunt de l'Estat espanyol, segons Foessa), Carme Trilla, presidenta d'Hàbitat3, recorda que «la Generalitat les obliga des del 2015 a tenir un registre i a comunicar-ho; segurament això no es compleix suficientment». La norma també obliga al lloguer social passats dos anys i si no, s'expropia, és a dir, que «la Generalitat, els ajuntaments i les entitats socials estem comprant exercint el dret preferent de tempteig» (més de 4.000 habitatges els darrers cinc anys). «Pel que fa als desnonaments, que continua havent-n'hi tot i que s'han reduït molt (12.446 el 2019 enfront dels 16.008 que hi

JOAN JOSEP OMELLA
«L'habitatge no es pot deixar en mans de l'oferta i la demanda»

va haver el 2013), la normativa ja es nota, perquè els jutges han de demanar un informe social, respectar les moratòries que es van establir i s'ha de poder acreditar si es té un habitatge alternatiu. Pel que fa als preus de lloguer, estan relativament estabilitzats, però és degut al mercat, no atribuïble a la llei», infereix Trilla.

«Es tracta de canviar la conversa, evitar que l'habitatge no sigui només diners, sinó un bé comú. La llar ho és tot, és l'espai des del qual fem la nostra vida, creixem, ens desenvolupem, tenim seguretat. No és l'habitatge, és la llar. Sense aquesta àncora no podem tenir una llibertat i una vida normal»,

Agustí Codinach

L'infrahabitatge en forma de barraques (a la imatge, plaça de les Glòries de Barcelona), prefabricades i similars suma 34.800 unitats a Catalunya (Foessa, 2019)

i apaivagar l'emergència que s'està vivint. Després d'aquests anys d'inacció, ara hem de veure quines escletxes es poden trobar al sistema per corregir-ho».

Intervencions des de diferents nivells

S'estima que els propers 15 anys hi haurà una demanda de 315.000 llars que restarà exclosa del mercat (segons el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge) i que un 41% d'aquesta demanda (131.500 llars), haurà de ser atesa amb habitatges de lloguer social. Per tant, construir un parc públic d'habitatge i un parc social és la principal demanda de les entitats socials a les administracions. Ara bé, «com que això és lent —admet Trilla—, cal donar ajudes preventives a les famílies per pagar el lloguer de l'habitatge (avui pràcticament no pot comprar ningú) i evitar els desnonaments». Una altra eina per generar habitatge assequible a llarg termini és l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, un model comunitari (la cooperativa és la titular dels habitatges), estable (la voluntat és de durada indefinida) i no especulatiu (s'impossibilita el lucre individual a partir del lloguer o la venda de l'habitatge) que requeriria mesures per part de les administracions que el facin més assequible.

La centralitat de l'habitatge ha fet que els darrers anys diverses entitats socials s'estiguin dedicant a gestionar pisos compartits per acompanyar processos d'autonomia de persones en exclusió social. Trilla constata que «falten més entitats socials especialitzades en l'àmbit immobiliari, tal com passa a França, Holanda o el Regne Unit, per alliberar entitats que no es dediquen a això, però que necessiten habitatge. La vocació de les entitats que formem part de Cohabitac és precisament aquesta». En el cas d'Hàbitat3 estan gestionant el doble d'habitatges (650, la meitat dels quals a Barcelona ciutat) que fa quatre anys.

Per a Trilla, la defensa del dret a l'habitatge avui passa per «seguir batallant, posant-lo contínuament sobre la taula i reivindicant mesures concretes. Els fons europeus són una oportunitat per conver-

proposa Fernando Díaz, fins fa poc tècnic d'anàlisi social i incidència de Càritas diocesana de Barcelona i coautor de l'informe mencionat. I, alhora, analitza el que ha passat els darrers anys: «Després de la crisi financera del 2008 va haver-hi uns anys en què els preus van baixar, però es van situar diferents actors econòmics molt poderosos que han continuat fent de l'habitatge un mercat financer i no hem sabut posicionar-nos per aconseguir que l'habitatge, en comptes de ser un bé del mercat, sigui un bé de l'Estat del benestar.» I lamenta que «hi havia habitatge privat buit que es podia haver adquirit per les administracions per fer política pública

FERNANDO DÍAZ
«Sense aquesta àncora que és l'habitatge, no podem tenir una llibertat i una vida normal»

Barris tensionats

Hi ha barris de la *Gran Barcelona* on l'habitatge és el tema. Sant Roc Som Badalona corrobora que «les necessitats més peremptòries ens han portat a centrar-nos en la problemàtica de l'habitatge, que està sobre la taula constantment. S'intenta legislar i hi ha petits avenços però som lluny de poder garantir aquest dret», explica el secretari d'aquesta plataforma, Carles Sagués, al programa *Àngels de Ràdio Estel*. Setmanalment atenen unes 21 famílies amb amenaça de desnonament o amb problemes amb el subministrament elèctric que, darrerament s'han intensificat —390.000 persones de 29 municipis podrien ser víctimes de talls continus d'Endesa, segons l'Aliança contra la Pobresa Energètica.

Des de la plataforma miren d'ajornar tant com poden els desnonaments i obrir negociacions amb la propietat: «Abans eren bancs fonamentalment, on era més fàcil trobar algú mínimament sensible, encara que fos per una raó reputacional. Ara, hi ha *fons voltor* que s'han quedat molts pisos d'aquests bancs i és més difícil interlocutar-hi. Malgrat que tenen mediadors i entenen els arguments, les decisions

les pren algú que no sap ni on és Badalona.» Sagués es qüestiona «per què volen fer fora una família si es tracta de pisos amb poca sortida? És una xifra més. Potser el pis ni es vendrà. Intentem fer entendre que és millor fer pagar un lloguer social, així els llogaters conservaran l'habitatge i la gent viurà amb uns mínims exigibles en aquest moment».

A Sant Roc encara no estan percebent els efectes del decret llei per aturar desnonaments i només «comencen a fer cas» amb la norma que un gran propietari (més de 15 habitatges) estigui obligat a proposar un lloguer social abans d'expulsar. Sagués s'exclama que «les diferents administracions tolerin això i es posicionin al costat del poder econòmic». I ho exemplifica amb el govern municipal de Badalona que «és incapaç de fer una reglamentació que sancioni els grans tenidors que incompleixen amb la llei» i, en canvi, «criminalitza famílies com les que es van veure afectades per l'enderrocament d'un edifici al barri de la Salut».

Sagués proposa que la resposta municipal vagi en la línia de «fer que els propietaris lloguin a les famílies amb dificultats, en comptes de donar un ajut pel lloguer. Llogar un pis al mercat lliure és pràcticament impossible si no tens un contracte indefinit». I quan el mercat oficial no funciona, «sempre apareix qui *soluciona* els problemes: el mercat negre, amb lloguers sense contracte o la falsa venda d'un pis. Però en aquest pis quan portes tres mesos, pot arribar una ordre de desnonament perquè qui l'ha venut no és seu».

Carles Sagués, de la plataforma Sant Roc Som Badalona, distribuint carmanyoles amb aliments.

tir edificis que no ho són en habitatge». La rehabilitació d'habitatges precaris també obre un camp d'actuació ampli (gairebé 800.000 persones viuen en llars amb deficiències greus en la construcció o amb situacions d'insalubritat, Fossa 2019). Per a Díaz, caldria «lluitar políticament per una ampliació del parc d'habitatge públic, del qual tenim un dèficit històric molt important. I, personalment (si es dona el cas), també podem decidir posar un habitatge heretat en un lloguer baix, sense necessitat d'enfilarnos a la bombolla. O cedir-lo a entitats socials un temps perquè puguem fer feina amb famílies.»

CARME TRILLA
«Els fons europeus són una oportunitat per convertir edificis que no ho són en habitatge»

CARLES SAGUÉS
«Ara, hi ha “fons voltor” que s'han quedat molts pisos d'aquests bancs i és més difícil interlocutar-hi»

RAÚL MARTÍNEZ IBARS
«L'habitatge és crucial; de bé essencial ha passat a bé de luxe i la pandèmia està agreujant aquesta situació, per la qual cosa tenim un augment de persones al carrer»

Arran de l'incendi a la nau de Badalona, s'ha creat el grup de música «Almas Kemadas», que denuncia a les seves lletres el racisme institucional. / Bdncom

Els últims dels últims

«Mai ens haguéssim pensat que hauríem de fer un rescat en terra de naufrags d'aquest context social tan cruel i inhumà.» Ferran Moreno, de la plataforma Stop Mare Mortum, explica al programa *Àngels* de Ràdio Estel com estan ajudant els migrants damnificats per l'incendi d'una nau on malvivien al barri del Gorg de Badalona. Els anomenats *assentaments irregulars* són un d'aquests *no-llocs* on l'Estat de dret no arriba, a on la majoria de ciutadans no mirem i on els afectats se les han d'empescar com poden per poder fer vida mínimament arrecerats: habitatges ruïnosos ocupats, furgonetes aparcades al carrer, campaments improvisats amb caravanes...

Des de la vocalia de Migracions d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) expliquen que cada tipologia d'assentament obeeix a les diferents característiques socioculturals dels col·lectius: africans occidentals es guanyen la vida recollint ferralla o venent al *top manta* i necessiten grans espais on fer el destriatge, com les naus industrials en desús; famílies d'ètnia gitana provinents de Romania o de Portugal acostumen a instal·lar-se en caravanes en solars buits; joves migrants extutelats, bona part marroquins, busquen locals abandonats; persones d'aquí que han perdut la feina, estan sense ingressos o han estat desnonades ocupen habitatges buits... «L'habitatge és crucial; de bé essencial ha passat a bé de luxe i la pandèmia està agreujant aquesta situació, per la qual cosa tenim un augment de persones al carrer», diuen.

Un volum de persones difícil de determinar, a causa dels «molts perfils que ocupen espais abandonats i a l'atomització de l'ocupació en grups més petits», observa Raúl Martínez Ibars. Malgrat que no són habituals grups tan nombrosos com el de Gorg (80-100), aquestes persones que carreguen una peripècia

migratòria que ratlla l'horror, fonamenten la resistència en la força del grup: «Tenen una gran capacitat d'autoorganització col·lectiva, en condicions molt precàries, sense llum, sense aigua. Òbviament, hi ha conflictes, que no són greus i permeten una vida mínimament digna sota cobert, si no, estarien al carrer», valora Martínez Ibars, que també és sotsdirector de la Fundació Cepaim.

Es tracta de «persones absolutament abandonades per tots, que no existeixen administrativament (si no estan empadronats no tenen cap dret i sense permís de residència no tenen permís de feina, ni poden accedir a un lloguer), que no consten com a persones. Les possibilitats d'interrelacionar amb la resta de la societat són molt limitades. D'aquí la necessitat de constituir petits grups; és pura supervivència. Sembla increïble que tinguin prou salut mental», continua Martínez Ibars, que avisa que com més tard s'actui estaran més deteriorades i caldrà més inversió per treure-les d'aquí.

Malgrat algunes actuacions concretes, com el Pla d'Assentaments Irregulars que va impulsar l'Ajuntament de Barcelona el 2013, els efectes són limitats, perquè «cal un pla de xoc, amb recursos i una estratègia compartida entre Estat, Generalitat i ajuntaments». Martínez Ibars admet que «és una qüestió complicada (afecta la situació legal, les relacions internacionals, l'habitatge...), que necessita recursos i és incòmoda per a les administracions (població migrada, sense papers ni drets, no voten), que s'han de posar d'acord entre si. Falta lideratge i més aviat es tiren la pilota d'una a l'altra en el tema competencial». I recorda que és possible trobar sortides ja que als anys 60-70 es va solucionar un problema estructural molt més gran, com va ser el barraquisme.

SABER ESCOLTAR

Religió i política

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Jesús va dir, en el seu ministeri: «Doneu al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu.» Això podria semblar una ironia per treure's els seus adversaris del davant. Però l'Església ha interpretat, fa segles, que es refereix a no mesclar religió i política. Cosa que no és fàcil per als que seguim el Senyor. Aquesta dificultat adquireix un relleu en el canvi del president dels Estats Units: el nou designat és catòlic.

El president de la Conferència Episcopal dels Estats Units, l'arquebisbe Gómez, ha recordat un document col·lectiu de l'Episcopat: *Formar consciències per a una ciutadania fidel*: una crida a la responsabilitat política dels bisbes catòlics, que pretenia un repàs dels problemes actuals.

El prelat prega que Déu ajudi Biden en les finalitats d'unió i concòrdia entre els ciutadans i demana que el Senyor ajudi el nou president a «curar les ferides causades per la pandèmia, per alleujar les nostres intenses divisions polítiques i culturals i per unir la gent amb una dedicació renovada als propòsits fundacionals dels Estats Units, per tal de ser una nació protegida per Déu, compromesa en la llibertat i la igualtat per a tots».

Monsenyor Gómez posa en relleu els acords i les diferències que hi pot haver entre l'Estat i l'Església. I segueix en el laïcisme en la cultura i en l'avortament, en la dignitat humana, citant l'eutanàsia, la pena de mort, la immigració, el racisme, la pobresa, l'assistència sanitària a

tothom, el medi ambient, la reforma de la justícia penal, el desenvolupament econòmic de la persona, la solidaritat, la cursa d'armaments...

El prelat clou el llistat amb aquestes paraules: «En primer lloc, som catòlics, i només cerquem seguir fidelment Jesucrist i fer avançar la fraternitat i la comunitat humanes.» I aposta, tal com fa l'Església, per la llibertat de la persona. En acabar, el bisbe demana la pregària, per tal que «Déu atorgui al nou president i a tots nosaltres, la gràcia de cercar el bé comú amb tota sinceritat».

Jesús diu: «Doneu al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu»

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

A PROPÒSIT DE...

Espavilar-se

Així vaig acabar la setmana passada i així començo avui. El primer que se m'acut és comprovar si apareix a la Bíblia. A la de Jerusalem no la trobo i recorro a una altra que m'ofereix el text d'Isaïes 51,17: «Desperta, desperta, aixeca't, Jerusalem!» Vaig a la de Jerusalem i llegeixo que tradueix: «Desvetlla't, desvetlla't, alça't, Jerusalem!»

Vaig al diccionari i llegeixo: «Augmentar en una persona la intel·ligència i l'agilitat mental.» Ja en tinc prou. Vaig dir que el *cuida't* apareix a sant Pau, però no en el sentit que li donem avui dia i, tot i que l'altra menció pertany a l'Antic Testament, és significatiu que siguin paraules d'un profeta.

En primer lloc, busco si a alguna cosa o a algú se li pot atribuir l'estímul d'espavilar-se i descobrei-

xo que és molt propi del moviment escolta i ho agraeixo molt. Em sabia greu que actualment s'hagi oblidat aquesta urgència.

Enfonsats en la decadència espiritual, i per tant religiosa, pròpia de la societat occidental, ara s'hi afegeix la pandèmia. Prudència, doncs, cuidar-se i abrigar-se és el més propi que es recomana i ningú no m'exigirà, a la meua edat, alguna cosa més que anar vivint, tancat en mi mateix.

Evidentment que *cuidar-se* s'aplica també a la generalitat. Es convida, conscièntment o incons-

Prudència, cuidar-se i abrigar-se és el més propi que es recomana actualment

cientment, les petites comunitats, els grups i els grupets, a no deixar de reunir-se, ja sigui físicament o virtualment. Va ser un perill de l'Església primitiva. Quan sant Jaume va ser assassinat, una bona part dels deixebles es va allunyar de Jerusalem. Més tard, l'impuls de Pau va ser decisiu. Però molts fidels de la ciutat van romandre aferrats als seus costums: anar al temple cada dissabte, menjar segons les normes, reunir-se discretament a casa, triar per presidir parents del Senyor que asseguraven la cura de la corporació i que tothom s'acostumés a l'aramèu perquè era l'idioma propi de la terra i l'utilitzat pel Senyor. Aquesta petita comunitat, com un bonsai espiritual, de mica en mica va anar desapareixent fins a fer-ho completament.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa participa en la I Jornada Internacional de la Fraternitat Humana, entrevistem Mons. Joan Enric Vives, parlem sobre els catòlics catalans, recordem sant Enric d'Ossó i presentem la campanya de Mans Unides

Francesc participa en una trobada virtual juntament amb el gran imam d'Al-Azhar i altres personalitats

La fraternitat, nova frontera de la humanitat

El papa Francesc va participar el 4 de febrer en la celebració del Dia Internacional de la Fraternitat Humana. L'esdeveniment virtual organitzat pel xeic Mohammed Bin Zayed a Abu Dhabi (Emirats Àrabs Units) va comptar amb la participació del gran imam d'Al-Azhar, Ahmad al-Tayyeb; el secretari general de les Nacions Unides, António Guterres, i altres personalitats.

«Germans i germanes, aquesta és la paraula.» En iniciar la seva intervenció, el Papa va voler afirmar el concepte de fraternitat, adreçant-se, de manera especial al seu «germà, amic, company de reptes i de riscos en la lluita per la fraternitat», el gran imam Ahmad al-Tayyeb, a qui va expressar gratitud per la companyia «en el camí per la reflexió i la redacció» del document sobre la *Fraternitat humana per la pau mundial i convivència comuna*, presentat fa dos anys, amb ocasió del seu viatge apostòlic als Emirats Àrabs Units. «El seu testimoni em va ajudar molt perquè va ser un testimoni valent. Jo sé que no era una tasca fàcil. Però amb vostè vam poder fer-la plegats, i ajudar-nos mútuament. El més bonic de tot és que aquell primer desig de fraternitat es va anar consolidant en veritable fraternitat. Gràcies, germà, gràcies.»

Pera Francesc, «avui no hi ha temps per a la indiferència», «no ens podem rentar les mans amb la distància, amb prescindir dels altres, amb el menyspreu». «O som germans o tot s'ensorra. I és que la fraternitat és la frontera sobre la qual hem de construir: es tracta del repte del nostre segle, dels nostres temps.»

Amb el mateix esperit d'aquella «invitació a la reconciliació i a la fraternitat entre tots els creients, fins i tot entre creients i no creients, i entre totes les persones de bona voluntat», el Papa va reafirmar aquesta paternitat compartida, en subratllar que «som germans, nascuts d'un mateix Pare».

Segons el Pontífex, «és el moment de l'escolta» i «de l'acceptació sincera»: «És el moment de la certesa que un món sense germans és un món d'enemics.» D'aquí l'exhortació nascuda del cor del Pontífex: «Ja n'hi ha prou d'aquesta actitud de mirar cap a una altra banda, prescindint de l'altre, com si no existís.»

Francesc també es va adreçar als guardonats amb el Premi Zayed a la Fraternitat Humana, inspirat en el document firmat a Abu Dhabi: el secretari general de les Nacions Unides, António Guterres, a qui va felicitar i agrair «tots els esforços que fa per la pau».

L'altra premiada és Latifa Ibn Ziaten, presidenta de l'associació IMAD, que treballa per la reconciliació i el diàleg, especialment a les escoles: «Estimada germana, a través del dolor de perdre un fill t'animes a dir: "Tots som germans" i a sembrar paraules d'amor.»

El 4 de febrer del 2019, durant

Trabajemos
juntos cada día
para que llegue
este día.

اللجنة العليا للأخوة الإنسانية
The Higher Committee of Human Fraternity

CELEBRA AQUÍ
ESTE DÍA

ternityday.org

PAPA FRANCESC
«És el moment de la
certesa que un món
sense germans és un
món d'enemics»

el viatge apostòlic als Emirats Àrabs Units, el Papa i el gran imam d'Al-Azhar, Ahmad al-Tayyeb, van signar el document sobre la *Fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*. Uns mesos més tard, es va crear l'Alt Comitè per a la Fraternitat Humana per traduir les aspiracions del document en compromisos i accions concretes. L'Alt Comitè té previst establir una Casa de la Família Abrahàmica, amb una sinagoga, una església i una mesquita, a l'illa de Saadiyat, a Abu Dhabi. Ha creat un jurat independent per rebre les candidatures al Premi Zayeb a la Fraternitat Humana, seleccionant els guanyadors la tasca dels quals hagi destacat pel seu compromís permanent amb la fraternitat humana.

El 21 de desembre del 2020, l'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar per unanimitat el 4 de febrer com el Dia Internacional de la Fraternitat Humana. El Papa va exhortar la Santa Seu a participar en la celebració d'aquest dia sota la direcció del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Marta i Maria

Una vegada, parlant de Marta i Maria (Lc 10), el Papa va descriure una malaltia molt comuna en el nostre món afirmant que, sense voler interpretar malament la persona de Marta, que és també una gran santa, ens voldria alertar sobre la «síndrome de Marta», que està massa estesa i que alguns ja consideren una cosa ben normal i justificable.

N'hi ha, diu, que se submergeixen en la feina amb una dedicació excessiva, gairebé malaltissa: treballar per treballar, com si es tractés d'una droga, per guanyar més i més diners a tot preu, per produir sense mesura, per amuntegar allò que ja es té i que no es necessita en tanta quantitat.

Inevitablement, es desatenen altres aspectes tan necessaris o més que el mateix treball: el descans físic i espiritual, una atenció més acurada a la família, sobretot als fills, una estona d'oració personal i/o familiar...

Això comporta, a més, uns «efectes col·laterals» també malaltissos, com és ara un estat d'estrès, ansietat, depressió. Aquests efectes secundaris s'han de tenir en compte si es vol garantir la salut psíquica i espiritual dels qui els pateixen.

Ha hagut de venir una pandèmia que ens ha tingut confinats a casa, per fer-nos veure que una activitat desenfrenada no ho és tot i que es pot organitzar la vida d'una altra manera?

JOSEP M. MASSANA

L'arquebisbe Joan-Enric Vives demana més solidaritat amb els cristians d'Israel i Palestina

«No hi ha pelegrins a Terra Santa; és molt dur per a les famílies»

IGNASI MIRANDA
Redacció

Es va celebrar telemàticament, entre el dissabte 16 i el dijous 21 de gener, la 21ena reunió de la Coordinadora de Bisbes per Terra Santa. Són pastors d'arreu del món que, d'aquesta manera, volen conèixer el treball de la zona i impulsar la presència i el respecte de les comunitats cristianes a la terra de Jesús. L'arquebisbe Joan-Enric Vives, bisbe d'Urgell, hi va participar en representació de la Conferència Episcopal Espanyola. En una entrevista al programa *El Mirador de l'actualitat* de Ràdio Estel, va comentar el missatge final basat en la defensa del diàleg, la preocupació per l'impacte de la pandèmia a Israel i sobretot a Palestina i la urgència de la solidaritat amb els cristians d'aquests territoris, principalment per l'absència de pelegrins.

Com sintetitzaria aquest missatge per transmetre'l a tothom?

Cada any intentem fer uns dies amb contactes diversos, enguany telemàtics, però també en comunió amb les parròquies del Patriarcat llatí, que són les nostres, però també acompanyats d'altres Esglésies que, aquests dies en què hem celebrat la Setmana de la Unitat dels Cristians, ens permeten veure que la família cristiana som molts més, més o menys units. Diumenge 17 de gener, vam tenir comunió amb diverses parròquies i, després, vam estar tres dies més connectats amb la Franja de Gaza i amb els cristians que són allà. Són moments molt importants per a nosaltres, però tam-

bé per a ells. Aquests cristians són minoria davant dels jueus, amb una preocupació afegida ja que, des del 2008, es va definir constitucionalment Israel com un «estat hebreu», tot i que no s'ha arribat a expandir gaire aquesta norma. El perill de la minoria cristiana és aquest, quedar exclosos. Animar-los i escoltar-los, des del lloc on viure, és per a tothom un motiu de gran esperança.

La trobada ha comptat amb la participació de diferents bisbes d'arreu del món, amb intervencions del patriarca llatí de Jerusalem, Pi-erbattista Pizzaballa, entre altres pastors. El fet d'haver tingut les sessions sense compartir espai físic, de manera telemàtica, ha pogut facilitar una mica més l'aprofundiment en l'anàlisi?

Tot té parts positives. Una d'elles és haver-nos vist tots per la pantalla, mentre estàvem connectats des de molts llocs del món. Això era impressionant. La novetat és

«Proposo que escoles i parròquies facin comunió amb altres esglésies i centres d'allà per sostenir-les, com també amb algun hospital o altres obres»

d'intentar ser solidaris regularment amb aquests cristians.

De quina manera es pot canalitzar la solidaritat?

Per exemple, jo proposo que escoles i parròquies facin comunió amb altres esglésies i centres d'allà per sostenir-les, com també amb algun hospital o altres obres. Estructura de sostenir aquesta minoria significativa que és llavor d'esperança, de reconciliació i de pau. Ells no són allà perquè tinguin unes opcions polítiques determinades, tot i que cada cristià pugui tenir les seves, sinó per mantenir present a la terra de Jesús el Cos de Crist. Això ja ve de sant Pau, que ja recomanava fer una col·lecta entre les comunitats que ell havia fundat perquè ajudessin l'Església mare de Jerusalem, que ja era pobra i alhora rica en tresors de gràcia i d'espiritualitat. Nosaltres hem de continuar aquest camí. Tenim la temptació de pensar que primer hem d'ajudar els de casa i després, els de fora. Hem d'atendre els de casa i els de fora. Ho veiem amb Terra Santa, però també amb els pobles en via de desenvolupament, com veiem amb la Campanya de Mans Unides. Ens hem de convèncer que allò que nosaltres tenim, poc o molt, serà molt més gran si és compartit, com va fer Jesús amb els cinc pans i els dos peixos, quan els va multiplicar. Hem de trobar maneres de canalitzar aquesta ajuda.

que el Sant Pare, després d'haver nomenat Pierbattista Pizzaballa patriarca de Jerusalem, ha donat estabilitat a aquella Església de la qual era fins ara l'administrador, que és més provisional, i ara pot planificar més projectes de futur. En qualsevol cas, l'arquebisbe Pizzaballa ens va parlar d'una certa frustració entre els cristians i entre la gent sobretot de Palestina i Jordània, tot i que també d'Israel. Hi ha molts problemes, i el Covid els ha exacerbat. Si aquí ja tenim molts problemes, quan tenim el Banc Central Europeu que ha pogut sostenir totes les activitats econòmiques amb crèdit, tot és encara més complicat en llocs com Terra Santa. No hi ha pelegrins, i això és molt trist. Els pelegrins, entre altres coses, compren records i se'ls emporten, sobretot els del treball amb la fusta i el nacre o altres materials. Ara tot això no té cap venda, cosa que fa que les famílies visquin un moment molt dur. Per tant, hem

L'arquebisbe Vives i la resta de bisbes visitant Terra Santa el gener del 2018.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

La població catòlica a Catalunya se situa en el 60%

Els catalans que es declaren catòlics augmenten en més de 440 mil

REDACCIÓ

L'any 2020 ha augmentat en més de 440 mil el nombre de persones que es declaren catòliques a Catalunya, constituint un 60% del total de la població. Sobre aquest increment, la diòcesi de Barcelona aporta més de 86.000 catòlics. Així ho mostren les darreres dades publicades pel Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat (CEO) analitzades per l'arquebisbat de Barcelona.

Si el mes de febrer del 2020, just abans del confinament pel Covid-19, el 54,2% dels catalans es declarava catòlic (4.185.434), al desembre, a la darrera *Enquesta sobre context polític a Catalunya* (18 de desembre del 2020), aquest tant per cent s'enfilava al 59,9% (4.625.600). És un creixement sostingut durant tot l'any passat, segons els diferents sondejos del CEO realitzats en aquest període, i significa un augment total del 5,7%. Ara mateix hi ha, doncs, més de 4,6 milions de catalans catòlics, un 60% de la població, la xifra més alta des de fa molts anys.

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, va donar a conèixer aquestes xifres després de la missa celebrada a la parròquia de Sant Francesc de Sales de Barcelona en què va encomanar els periodistes col·legiats que van morir durant l'any passat. El cardenal Omella va valorar

que «la pandèmia ens obre molts interrogants a la nostra vida, especialment quan hi ha una mort a la família. També davant les incerteses i les pors, moltes persones comencen a pensar en el més enllà, i la formació catòlica que hem rebut ajuda a trobar una mica més de llum i d'esperança. Això, crec, que en molts casos ajuda a recuperar la fe».

Aquest increment de 440.000 persones, per províncies i segons l'anàlisi de l'evolució de les dades del CEO (eina EvoluCEO), prové la majoria de Barcelona, amb més de 182.000, seguides de Girona, amb 133.000, Tarragona, amb més de 67.000 i Lleida, amb prop de 57.000.

Percentualment, on el creixement ha estat més gran és a Girona, amb un 17,4%, passant dels més de 395.000 del febrer del 2020 als més de 528.000 del desembre. La segueix en aquest increment Lleida, amb un 13,1% (de més de 275.000 a més de 332.000), Tarragona, amb un 8,2% (de més de 441.000 a més de 508.000) i, finalment, la província més poblada, Barcelona, amb un 3,2% (de poc més de 3 milions a prop de 3,26 milions).

Segons l'anàlisi de les dades del CEO, el 76,5% de la població de Lleida es declara catòlica, mentre que a Girona ho fa un 69%, a Tarragona un 62,1% i a Barcelona un 57,1%.

Percentualment, on el creixement ha estat més gran és a Girona, amb un 17,4%

Agustí Codinach

Missa amb motiu de la festa de Sant Francesc de Sales, presidida pel cardenal Omella, el 25 de gener.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Tot i la diferència entre la seva època i la nostra, es pot dir que en poc temps es va convertir en un sacerdot mediàtic

125 anys de la mort de sant Enric d'Ossó

A la comarca valenciana del Camp de Morvedre, en plena Serra Calderona, a l'apartat monestir del Sant Esperit, fundat per Maria de Luna, esposa de Martí I l'Humà, moria fa 125 anys, el 27 de gener del 1896, Enric d'Ossó i Cervelló. Tenia 55 anys. Passava uns dies de recés en la solitud de l'establiment regentat pels franciscans quan li va sobrevénir un vessament cerebral.

De família benestant —negociants dels productes de la terra—, havia nascut el 16 d'octubre del 1840 a Vinebre, just acabada la Guerra Carlina, però amb l'ensurt, durant uns anys, de la fúria de la partida de Lo Barbut de Vinebre, que seguia assassinant.

Era destinat al comerç en una família que prosperà fins al punt que un germà seu s'establiria a Barcelona, assolint una posició acomodada, amb bona relació social en l'època; un nebot del sant va ser un dels primers

joves esportistes fundacionals del FC Barcelona. Ell, precoçment, tenia la vocació religiosa, sempre volgut per la mare, que assolí bo i orfe d'aquesta, a l'adolescència, després de no poques anades i vingudes.

Sempre va tenir una especial devoció per santa Teresa de Jesús i una predilecció per Montserrat, on fugí quan no el deixaven ser capellà i cantà la primera missa el 6 d'octubre del 1867, després d'haver estat ordenat a Tortosa el 21 de setembre anterior.

Professor de matemàtiques i de física al Seminari de Tortosa, des de bon començament emprengué nombroses iniciatives, associacions juvenils, moviment de congregants, que anirien perfilant l'orientació teresiana de la seva obra. Tot i la diferència entre la seva època i la nostra, es pot dir que en poc temps es va convertir en un sacerdot mediàtic. La seva obra progressava a un ritme inusual en aquell temps, la difusió del seu predicament era ràpida i gran, i el nombre de seguidors va ser nombrós.

Tots aquests èxits també eren motiu de preocupació per a alguns als quals no plaïa gaire l'esperit obert del sacerdot en uns anys socialment convulsos. En uns anys, Ossó s'anticipava al que el 1891 Lleó XIII promulgaria a l'encíclica *Rerum novarum*.

El 1876 fundaria la Companyia de Santa Teresa de Jesús, la seva congregació femenina que ha perdurat, mentre que, en canvi, no va poder consolidar l'obra masculina. Com el pare Manyanet, va ser amic personal de l'arquitecte Antoni Gaudí, el qual, a Sant Gervasi de Cassoles, avui Barcelona, va projectar el Col·legi de les Teresianes (carrer de Ganduxer), un dels grans monuments gaudinians de la ciutat.

Va ser enterrat al cementiri franciscà del convent on va morir, posteriorment va ser traslladat a Jesús, a Tortosa, al convent que construïen les Teresianes per al noviciat. Ja el 1925 se n'instruïa la causa de beatificació, que no es produí fins al 14 d'octubre del 1979 en una cerimònia a càrrec del papa Joan Pau II, el mateix que el 16 de juny de 1993 el canonitzava durant una visita a Madrid.

La campanya d'enguany contra la fam denuncia les conseqüències de la pandèmia

Mans Unides / Juan Luis Sánchez

Mans Unides promou un desenvolupament humà integral i sostenible i una economia del bé comú.

Mans Unides fa una crida a contagiar la solidaritat

REDACCIÓ

Madrid

La campanya 2021 de Mans Unides, i ja en són 62, té com a lema «Contagia solidaritat per acabar amb la fam» i se centra en la denúncia de les conseqüències de la pandèmia del coronavirus que afecten les persones més vulnerables del planeta. Alhora, Mans Unides vol promoure la solidaritat entre tots per combatre la pandèmia de la desigualtat, agreujada per la crisi

MANS UNIDES
«Només amb la participació de tothom serà possible caminar cap a un món on els drets humans deixin de ser una declaració d'intencions per esdevenir realitat justa»

sanitària mundial, que castiga amb fam i pobresa centenars de milions de persones arreu del món.

Segons Mans Unides, a principis del 2020 hi havia 1.300 milions de persones que patien pobresa multidimensional (dels quals, el 84,5% vivien a Àsia del sud i Àfrica subsahariana). Aquesta xifra podria augmentar enguany en 500 milions, a causa de la pandèmia.

Peraixò, des de l'entitat es reafirma la dignitat de tot ésser humà i els seus drets; la necessitat de generar nous estils de vida més solidaris; la urgència, des de la política i l'economia, de crear condicions de vida més humanes, centrades en la dignitat de cada persona i en el bé comú.

Per a Mans Unides, la solidaritat és una exigència de dignitat humana compartida, i el deure que, cada ésser humà, segons les seves circumstàncies, sigui responsable de tots els altres. És per això que la responsabilitat de tenir cura els

uns dels altres «té implicacions tant entre nosaltres i les comunitats deprimides del Sud, com entre les mateixes comunitats entre elles», com explica l'entitat.

Així, «suposa avantposar el “nosaltres” davant d'una lògica miop de l'interès privat; renunciar personalment o sacrificar-nos pel bé col·lectiu i posar a disposició dels altres els recursos necessaris per millorar les condicions de vida de les comunitats més desfavorides».

Davant la situació de pandèmia, Mans Unides reforça el seu compromís i la seva missió «perquè la fam al món és reflex de la desigualtat que hi ha i per acabar amb totes dues cal la implicació de tots en la construcció del bé comú a través de la cultura de la solidaritat. Només amb la participació de tothom serà possible caminar cap a un món on els drets humans deixin de ser una declaració d'intencions per esdevenir realitat justa. És el que ens demanen els nostres socis locals i les comunitats a les quals representen. Depèn de tots i de cadascun de nosaltres. I plegats ho aconseguirem».

Per a més informació: www.mansunides.org.

SIGNES D'AVUI

Eleccions

Quan envio aquest article a la redacció, he de tenir en compte que hi ha dos temps: el temps del redactor i el temps del lector, que no coincideixen. Escric la col·laboració dues setmanes abans que l'article es trobi a l'abast dels lectors. Per això, és inevitable posar la mirada una mica més enllà del moment present. Quan tot just el TSJC ha ratificat el dia 14 de febrer com a data per a la cita electoral, desconec els fets que es produiran en la quinzena prèvia a les eleccions i els imprevistos que poden saltar als mitjans de comunicació. En aquesta circumstància, les previsions són més arriscades que mai. Quina incidència tindrà la pandèmia en els votants? S'abstindran tenint en compte la por al contagi? Quants

catalans a l'estranger podran votar? Com evolucionarà la malaltia? En quina situació es trobaran les UCI? Com afectarà aquest clima social en el resultat de les urnes? Més interrogants que respostes. Es podran crear coalicions que governin Catalunya? Sigui la victòria de qui sigui, com se soluciona el problema?

Es tracta d'una lluita per aconseguir el poder. Només això? Existeix una voluntat profunda de resoldre les causes que ens han conduït a la realitat que vivim? Els corrents socials sovint són com els rius. Si l'aigua no circula per la superfície,

Tant de bo que no arribem a una situació irreversible

LLUÍS SERRA LLANSANA
lserrall@gmail.com

fa el seu camí de manera subterrània, però no desapareix. Tard o d'hora es fa novament visible i ja hi tornem a ser. El desig d'enverinar els ànims ens allunya de trobar vies de superació. Apaivagar de forma aparent sense entrar en els problemes de fons és postergar. Tampoc no serveix de res. Encara pitjor, perquè tot es podreix i es cronifica. No s'avança. Per trobar una sortida, cal anar a l'origen del conflicte, sense mentir ni enganyar.

Fa massa temps que no volem veure la realitat ni afrontar-la de manera intel·ligent i solidària. Estem perdent les millors energies, quan ens calen per utilitzar-les en benefici del nostre present i del nostre futur. Tant de bo que no arribem a una situació irreversible.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Feia temps que aquesta paraula no era tan utilitzada; ara es fa servir cada dia en moltes ocasions.

Espera el botiguer —que ha hagut d'abaixar la persiana del seu comerç perquè ja no podia pagar el lloguer a causa de les restriccions imposades per la pandèmia— que li arribi algun tipus d'ajuda.

Espera el cuiner que arribin temps millors per poder treballar en la seva especialitat que s'ha vist suspesa amb les noves i repetides normes sanitàries.

Espera l'afectat pel Covid-19 que desapareguin aquells efectes secundaris que li han aparegut després de la malaltia.

Espera l'actor, l'actriu, el teloner, la taquillera, el porter dels espectacles culturals que sigui possible tornar a treballar.

Espera l'estudiant que es nor-

FINESTRA A LA VIDA

Esperar...

malitzin les classes i, l'administratiu sortir del teletreball i tornar a veure els companys de feina.

D'una manera o altra, per una causa o per una altra, tots fem servir la paraula *esperar*, fins i tot quan ja fa més d'un mes que ens desitjàvem un bon any per oblidar el 2020.

Amb tot, però, la paraula té una altra accepció, que no podem oblidar i que fa que l'infinitiu del verb es converteixi en un substantiu que, de cop i volta, passa de ser una actitud feixuga i desagradable a convertir-se en una virtut teològica. Cosa que vol dir que ve de Déu si l'hi demanem. És l'esperança, que ens fa viure amb pau els esdeveniments de la vida tan canviants com temporals.

Aquesta és la lliçó que em va donar l'altre dia un noi acostumat a les dificultats de la vida, a la pobresa, a la marginació i a la lluita diària. La seva fe en Déu s'alimenta d'una altra

religió —la islàmica— que és la que ha rebut des de la seva infantesa. I amb un sentit providencial que em va edificar, va expressar la seva esperança, més enllà de l'espera perquè les coses canviïn de signe: «Déu sap pel que estem passant i sap quan s'acabarà. Nosaltres, els creients, només podem esperar tranquils que vinguin temps millors. I, ajudar-nos els uns als altres a passar aquesta prova de la millor manera.»

M'imaginava Jesús dient-li, com a aquell escriba que li va preguntar sobre el manament de l'amor: «No ets pas lluny del Regne de Déu» (Marc 12,34).

L'esperança ens fa viure en pau els esdeveniments canviants de la vida

Florida vocacional a Boulaur

Tradició i progrés, característiques d'una comunitat cistercenca femenina vital

La bellesa de Boulaur proporciona un quadre excepcional per a la pregària i per al treball agrícola.

FRA BERNAT FOLCRÀ
Corresponsal a Roma

punt de tancar per manca de vocacions, s'ha quedat petit per acollir una comunitat creixent, i les germanes ja pensen en la necessitat de fundar un nou monestir.

La majoria de les monges són joves i la mitjana d'edat de la comunitat és de 45 anys. La florida vocacional de Boulaur, tot un fenomen monàstic en un moment com l'actual, ens deixa atònits; és considerat per les mateixes germanes com un misteri. El visitant atent, però, pot intuir algunes característiques que donen raó de tanta vitalitat. La primera és una bella combinació entre tradició i progrés. Cantar avui en gregorià i en llatí l'ofici diví és un testimoni important dins l'Església, perquè un ofici diví així no és fàcil, implica un treball dur i una dificultat evident. D'altra banda, les germanes de Boulaur sorprenen per l'obertura al progrés: viuen del treball agrícola, de la fabricació de melmelada, paté, formatge i farina, condueixen tractors enormes, són creatives i ara estan entestades en la construcció d'una granja cistercenca per al segle XXI, un projecte que ha cridat l'atenció dels mitjans de comunicació i n'està parlant moltíssima gent a França.

Dones, religioses, agricultores

Les monges de Boulaur es poden definir amb tres paraules: dones, religioses, agricultores. Aquestes tres dimensions de les seves vides s'inscriuen en l'essència de l'orde cistercenc, que des de l'origen prega i construeix. Al segle XII les granges cistercenques van desenvolupar l'agricultura i la cultura d'Europa. Arrelades en aquesta vocació fidel a la cura de la terra, les germanes somien amb la construcció d'una granja cistercenca per al nostre segle XXI, un projecte que serà un pulmó ecològic, econòmic i cultural únic a França.

Com a dones, només reivindiquen un feminisme: el de la comunitat que posa al centre la relació. La comunitat creix en nombre de germanes, i amb això també creixen els somnis i els ideals; per tant, tenen necessitat de fer créixer el monestir, els espais, sobretot l'explotació en un món agrícola on les dones encara són poc representades. Sor Myriam, la bibliotecària del monestir, pensa que tot en la dona està enfocat d'una manera

Boulaur és una petita població del sud de França, amb prou feines amb un centenar d'habitants, ubicada al departament de Gers, districte d'Aush. El monestir, avui abadia de l'orde cistercenc, va ser construït el 1142 per les fontebristes. Les fontebristes eren un orde religiós format per vídues, dones de l'aristocràcia que a la mort dels seus marits entraven en la vida religiosa. No se'n sap gairebé res, de la història de Boulaur des del segle XIII fins a la Revolució francesa, perquè els arxius han desaparegut. El 1904 la llei de separació de l'Església i de l'Estat va tancar el priorat de Boulaur i les religioses es van refugiar a Vera de Navarra (Espanya).

El 1949 les monges cistercenques restauen el monestir que estava molt abandonat, conscients que la bellesa del lloc proporcionava un quadre excepcional per a la pregària i per al treball agrícola, i fins al dia d'avui sempre han estat cistercenques, vivint sota la regla de sant Benet. Les germanes, que durant gairebé trenta anys no van ser més que cinc, actualment són 31 i canten els oficis divins en llatí i en gregorià. El monestir, que va estar a

Les germanes condueixen tractors enormes.

Actualment les germanes són 31 i canten els oficis en llatí i en gregorià

especial cap a la vida: «És aquesta preocupació per la vida, amb tot el que això implica de desplegament, de protecció i de transmissió, el que és al centre del projecte agrícola: la vida de la comunitat podrà continuar creixent i acollint noves germanes al seu si; la vida de la natura i dels animals, perquè aquest treball ens convida a tenir-ne cura; i la vida de tots, perquè el nostre objectiu és acollir tothom i produir aliments de qualitat que nodreixin i fortifiquin la vida.»

Les obres avancen a una velocitat vertiginosa, i ja estan enllestits els fonaments de l'estable per a 25 vaques i 12 porcs, així com els dels tallers de transformació dels productes agrícoles. La nova granja permetrà a les germanes multiplicar per quatre la producció actual. Això no és tot, perquè la nova granja serà un espai pedagògic per acollir els nens i per ensenyar-los la bellesa del món agrícola.

Dins de l'estable, una gran sala permetrà als visitants veure com es cuiden els animals, les vaques. Els nens podran veure com es fabrica el formatge. Els edificis de la nova granja cistercenca es construiran amb materials tradicionals, com l'argila, la rajola, la fusta, per preservar l'aspecte històric del monument i per no

La comunitat viu del treball agrícola, de la fabricació de melmelada, paté, formatge i farina.

Una granja cistercenca és, sobretot, un testimoni de la relació realista entre l'ésser humà, la terra que el nodreix i el seu medi natural

desnaturalitzar el paisatge. El lloc de la construcció només està a uns 200 metres del monestir, es transforma ràpidament per l'acció apassionada de dues grues, bolquets, màquines compactadores. A més, les germanes van proposar, a aquells que ho volguessin, participar en la fabricació de 10.000 maons d'argila per a una part dels murs de la granja. Durant tot l'estiu nombrosíssims hostes, inclosos dones i nens, hem introduït les mans al fang per sentir-nos co-construïdors d'un futur ple de vida! Així, molts hem descobert que, tocant el fang per fabricar maons, tenim ànima de constructor!

Les germanes de Boulaur ens conviden a participar sabent que, més que una granja ordinària, aquest és un projecte per a la reconstrucció de la societat i, sobretot, dels seus membres més fràgils. Responent a la crida del papa Francesc a l'encíclica *Laudato Si*, les germanes han desitjat desenvolupar un quadre pacífic per retrobar el contacte amb la terra... i amb el Cel també! Un producte monàstic, com el formatge, la melmelada o el paté, té la garantia de ser un producte fet amb amor i pregària, un treball respectuós amb la terra i amb la creació. Una granja cistercenca és, sobretot, un testimoni de la relació

munitat no passava de cinc o sis membres. Amb el futur incert, les germanes, envellides, haurien de tancar. El pare abat general de l'orde cistercenc va anar-hi a fer una visita regular per decidir el futur de la comunitat.

La mare superiora li va proposar llegir el llibre de la vida de la Clara que havia escrit la seva mare. Ell no hi va mostrar gaire entusiasme, però tan bon punt va començar a llegir-lo no va poder aturar-se: va quedar tocat pel testimoni de fe i d'alegria de la Clara, la qual, amb només 8 anys li diu al seu pare: «Papa, saps què vull ser quan sigui gran?» «Sí, ho endevino, vols ser religiosa.» «No, és més fort que això.» «Llavors, no ho endevino.» «Doncs... vull ser santa! És més fort que ser religiosa, oi?»

L'endemà el pare abat li va dir a la superiora que aquella noia era canonitzable. Caldria un signe per obrir el procés de beatificació. Aquest signe seria demanar-li a la Clara cinc noves vocacions, que entressin al monestir durant l'any. Les germanes, que no s'ho creien, van obeir, van fer la novena a la Clara... i van arribar aquell mateix any les cinc vocacions, la primera noia es deia Clara!

Per la gràcia d'aquestes cinc vocacions, la causa de beatificació de la Clara va ser confiada a la comunitat i el 2004 l'arquebisbe d'Aush va demanar a les germanes acollir el cos de la Clara a la seva església.

El camí de la Clara va ser un camí d'alegria radical, va ser comprendre amb més força encara que molts altres grans sants, que la felicitat no cal esperar-la al Cel, sinó que es comença a viure ja en aquesta terra: «Voldria fer feliços tots els que passen a prop meu i sembrar l'alegria. Santa Teresina esperava anar al cel per fer feliç la gent. Jo voldria poder fer-ho ja a la terra.» La seva vida va ser sembrar l'alegria en els altres, i gràcies a això, l'exemple de la seva vida es fa extraordinàriament proper a qualsevol persona, molt possible d'imitar. Després de la trobada amb la Clara, comprenem que sense l'alegria no es pot viure la vida cristiana. Per això, el secret de Boulaur no és només la seva litúrgia acurada o el seu projecte innovador en el treball agrícola, és en gran part la presència de la Clara, que el converteix en un santuari que atrau els joves, un santuari de l'alegria.

realista entre l'ésser humà, la terra que el nodreix i el seu medi natural.

L'alegria de Clara de Castelbajac

La història cistercenca de Boulaur no es pot comprendre sense la figura d'una noia francesa que va morir amb vint-i-un anys, a causa d'una meningitis fulminant, deixant un testimoni impressionant de santedat: la serventa de Déu Clara de Castelbajac. Ella no era una monja, era una noia amb una set ardent de viure. Va fer un camí de fe completament ordinari, basat en l'alegria i en la confiança en Déu. En trobem la tomba just a l'entrada de la petita església de Boulaur; un fèretre molt senzill de fusta, a la vista de tothom, i una gran fotografia del seu rostre radiant d'alegria, amb un somriure lluminós.

Va morir el 1975 i el 2004 el seu cos va ser exhumat de la tomba de la seva casa d'infància a Lauret per ser transportat a l'església de Boulaur, on avui una gran quantitat de visitants, sobretot grups de joves, acudeixen per venerar-la. La raó d'aquest trasllat a Boulaur? Que la Clara ha estat la causa de la florida de vocacions del monestir.

Des del 1949 fins al 1980 la co-

La mitjana d'edat de les religioses és de 45 anys.

El secret de Boulaur és en gran part la presència de la Clara de Castelbajac, que el converteix en un santuari que atrau els joves

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (3)

Una Església per als pobres i els qui viuen a les perifèries

Benvolguts i benvolgudes,

A la llum del Concili Tarraconense, en el document publicat el mes passat, els bisbes subratllem que l'Esperit del Senyor ens ha de guiar cap a una Església que estigui més atenta als pobres i als qui viuen a les perifèries. Penso que és el repte més greu i urgent que tenim plantejat. De fet, ens el planteja el mateix Evangelí i la mateixa societat. Ho estem comprovant durant tot aquest temps de pandèmia. Quan sant Pau, a l'areòpag d'Atenes, pronuncia aquell discurs tan ben estructurat, model d'oratória, i acaba dient que Jesús ha ressuscitat, els atenesos li diuen: «Sobre aquest punt ja t'escoltarem un altre dia» (Actes 17,32). Però quan la gent comença a veure que els qui es diuen cristians s'ajuden els uns als altres i atenen els pobres, venen els comentaris de sorpresa i el cristianisme comença a fer-se creïble als ulls de molts. Com diu la carta de sant Jaume: «Si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta» (2,17).

A l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, el papa Francesc fa una afirmació que ja li va sortir del cor tan bon punt va esdevenir Bisbe de Roma: «Desitjo una Esglé-

sia pobra per als pobres» (n. 198). «Aquest és un element fonamental del temps eclesial que vivim des del Concili Vaticà II ençà», afirmem els bisbes en el document de fa pocs dies. I afegim: «El Papa convida tota l'Església a considerar els pobres com a propers, com a primer proïsme nostre, com els qui Déu escull com a amics seus i preferits del seu Regne.» «En una paraula, l'Església ha de ser "casa dels pobres", a imitació de Jesús, Messies dels pobres i dels malalts (*Evangelii gaudium*, 199). I ho ha de ser donant alhora testimoni de transparència, honestat i justícia social, tenint cura de la creació i entenent l'ús dels propis béns com a servei i disposició per als altres (Concili Tarraconense, resolucions 87 i 91).» Esdevé fonamental el testimoni de la pròpia comunitat cristiana. L'ús que fem dels propis béns de l'Església ha de ser el signe del que prediquem.

Precisament, avui té lloc la Campanya de Mans Unides contra la fam en el món. «Contagia solidaritat per posar fi a la fam», afirma el lema d'enguany. Puguem perquè Déu multipliqui els fruits de la feina d'aquesta institució eclesial i ens sensibilitzi per un món més

solidari i fratern. Al mateix temps, demano al Senyor que rejoyeneixi en esperit i en edat els seus voluntaris. Perquè «no es tracta només de sostenir i atendre els pobres i els perifèrics des de la caritat» —afirmem els bisbes—, «sinó fer que les perifèries siguin prioritàries, de manera que es converteixin en els llocs des dels quals l'Església reneixi amb nova força».

«La comunicació de l'Evangelí en les perifèries, tant geogràfiques com existencials, en les realitats de dolor i de solitud, ha de ser, doncs, l'objectiu primer de la missió evangelitzadora de l'Església.» Perquè «és aquí on la llum de l'Evangelí brillarà amb força gràcies a una Església que no tingui por de fer-se present en territoris i àmbits marginals, sovint replegats en si mateixos però també sensibles i oberts a l'Evangelí de la misericòrdia». Esdevé clar, per tant, que, en aquest punt cabdal, l'Església no es pot aturar ni en simples consideracions de tipus espiritual ni en accions merament caritatives. Ha de baixar a l'arena de les conclusions concretes: el seguiment de Jesús té unes conseqüències socials pràctiques.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Combatre la fam

La gran crisi sanitària del Covid-19 s'ha convertit en un fenomen multisectorial i mundial, que agreuja diferents crisis fortament interrelacionades, com la climàtica l'econòmica, la migratòria i també l'alimentària. Així, aquest 14 de febrer lamentem haver de commemorar un any més una jornada contra la fam al món, una jornada en què les xifres i estadístiques ens sacsejaren i entristiran, una jornada en què no comprendrem per què encara al segle XXI hi ha fam al món.

La fam, com la set o el fred, és una sensació indesitjable que afortunadament molts de nosaltres no hem patit mai, encara que de vegades diem: «Em moro de gana». Ho diem sense ser conscients que moltes persones al món no ho diuen, però sí que moren de fam. Hi ha 815 milions de persones al món que estan subalimentades en l'actualitat. La malnutrició causa el 45% de les morts en els nens menors de cinc anys. Als països en desenvolupament, 66 milions de nens en edat escolar primària van a classe amb fam.

En dies com aquest en què la fam és protagonista ens venen al cap imatges de nens de l'Àfrica famèlics amb els ventres inflats. Entre aquestes llunyanes imatges colpidores i el rosec a l'estómac quan s'acosta l'hora de dinar, hi ha realitats intermèdies molt més properes, en què la gana és present i afecta moltes famílies. Hi ha moltes persones prop nostre que pateixen fam.

En la vigília de Nadal, vaig visitar la parròquia de Sant Agustí de Barcelona, on cada any se celebra un dinar que ofereix un plat calent a molts veïns en

situació d'exclusió social. Enguany, com a conseqüència de la pandèmia, les germanes missioneres de la caritat de la Mare Teresa de Calcuta i les desenes de voluntaris que les acompanyaven van substituir aquest tradicional àpat de Nadal per la distribució de centenars de bosses de menjar.

De fet, la terrible crisi sanitària que patim no ha fet més que agreujar els déficits i les mancances que ja observàvem abans que el virus entrés en les nostres vides. Alimentar-se és un dret, però per a moltes persones és un veritable luxe. El papa Francesc no amaga la decepció que li causa observar el món ple de desigualtats entre països que neden en l'abundància i d'altres que s'ofeguen en la misèria. I ens retreu que de la fam, tots en som responsables. El Papa creu que «per a la humanitat, la fam no és només una tragèdia, sinó una vergonya».

Acabar amb la fam i la pobresa és precisament l'objectiu de Mans Unides, una institució de l'Església que treballa en molts països del món en projectes de desenvolupament. I aquest també és l'objectiu que recull el nostre Pla Pastoral Diocesà: l'opció pels pobres.

Benvolguts germans i germanes, us animo a col·laborar en la col·lecta de la 62ena campanya de Mans Unides amb el lema: «Contagia solidaritat per acabar amb la fam», que avui es fa a totes les parròquies i centres de culte de la nostra diòcesi. Entre tots, contribuïm a erradicar la fam al món. Gràcies, benvolguts amics de Mans Unides pel vostre compromís i per recordar-nos que hi ha germans nostres que ens necessiten.

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús s'aïra i expulsa el deixeble leprós que el vol comprometre

GLÒRIA MONÉS

El relat és desconcertant: «Acudeix a ell un leprós.» Un malalt de lepra tenia prohibit d'apropar-se a ningú. El nostre no és un simple leprós; ha estat declarat leprós perquè no contaminés els altres amb la seva ideologia contrària a la Llei jueva. Acudeix a Jesús perquè sap molt bé que ell no creu en la Llei de la impuresa legal. En tindria prou a no considerar-se impur, però vol que Jesús ho certifiqui. Per això li demana amb insistència: «Si tu volguessis, pots declarar-me pur.» És un deixeble que sap com pensa Jesús i pretén comprometre'l davant la institució religiosa. D'aquí la reacció aïrada de Jesús: «Aïrat, estengué la mà, el va tocar i li diu: "Ho vull, purifica't!"» El text usual ha canviat benèvolament el verb *aïrar-se* per *compadir-se d'ell*, considerant que no era escaient que fes ús de la ira divina davant un simple leprós. El sentit profund de l'escena queda així aigualit. No s'entén aleshores que Jesús «s'abraonés sobre ell i directament l'expulsés» de la seva comunitat. La duríssima reacció de

Jesús només té sentit si es tracta d'un dels seus deixebles que havia pregonat arreu que Jesús no observava la Llei, com de fet ho palesa el seu gest d'estendre la mà i tocar-lo. No obstant això, Jesús no vol que es divulgui el seu gest i intenta evitar la confrontació amb les autoritats religioses: «Mira de no dir-ho a ningú; al contrari, veste'n, mostra't tu mateix al sacerdot i ofereix per a la teva purificació el que prescrivé Moisès, perquè en tinguin una prova.» L'exleprós no farà cap cas de la cautela del Mestre i anirà pregonant i divulgant la seva dita. En conseqüència, ara serà Jesús qui no podrà entrar públicament en cap ciutat i haurà de restar a fora, en llocs deserts, com si fos ell un leprós. Però la gent «acudien a ell de totes les parts». Notem l'ús del mateix verb *acudir* que obre i tanca l'escena. El leprós ha aconseguit el que pretenia, però les persones lliures han comprès el sentit del gest de Jesús.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Per què apareix sovint la lepra tant a l'AT com al NT?

La referència a la lepra a la Bíblia no només es refereix a aquesta malaltia concreta, sinó que la paraula hebrea té un significat més ampli que incorpora diverses afeccions de la pell, així com floridures a parets, mobiliari o roba. Aquesta amplitud de supòsits fa que fos una gran preocupació per al poble d'Israel com ho reflecteixen les nombroses disposicions i descripcions recollides a Lv 13-14; una preocupació augmentada pel contagi que algunes d'aquestes comportaven, apareixent connotada, doncs, com la plaga de referència (Ex 9,9ss; Dt 28,27.35). La infecció per lepra implicava que la persona quedés impura, una impuresa ritual, que l'apartava de la comunitat sent-ne exclosa (Nm 12,10-15). Per tornar a la comunitat, calia que es guarís i que participés d'un ritual de purificació. La necessitat d'un ritual és reflex de com, tant la malaltia com la guarició, tenien un significat religiós. Així, l'exclusió per impuresa no tan sols afectava a nivell social, sinó que sent impur es quedava fins i tot exclòs de la salvació, com recull el profeta Isaïes (Is 35,8). D'aquí la importància i la transgressió de l'actuació de Jesús guarint els malalts, «purificant-los», possibilitant que puguin tornar a formar part de la comunitat de la qual havien sigut exclosos, trencant amb els límits de puresa i impuresa. Amb la seva intervenció es posa en relleu que el regne ja és aquí, que la salvació ha arribat. «Llavors es va acostar un leprós, es prosternà davant d'ell i li deia: Senyor, si vols, em pots purificar. Jesús va estendre la mà i el tocà dient: Ho vull, queda pur. A l'instant quedà pur de la lepra» (Mt 8,2-3).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VI de durant l'any

Lectura primera

Lv 13,1-2.44-46

Els leprosos han de viure sols, fora del campament

Lectura del llibre del Levític:

El Senyor digué a Moisès i a Aharon: «Si algú té a la pell una inflor, crostes o erupcions que facin témer el mal de la lepra, serà portat al sacerdot Aharon o a un dels seus fills sacerdots. Els qui pateixen del mal de la lepra han d'anar escabellats, amb els vestits esquinçats, tapats fins a la boca, i han de cridar: "Impur, impur!" Mentre el mal persisteixi són impurs, i han de viure sols, fora del campament.»

Salm responsorial

31

Feliç el qui ha estat absolt de la falta i ha vist sepultat el seu pecat. Feliç l'home a qui el Senyor no té en compte la culpa, i dintre seu ja no manté l'engany.

R. En vós he trobat el meu recer, vós em guardeu del perill.

M'he decidit a reconèixer la falta, no us he amagat més el meu pecat. Tan bon punt m'ho he proposat, Senyor, M'heu perdonat la culpa comesa. *R.*

Alegreu-vos, justos, celebren el Senyor; homes rectes, aclameu-lo. *R.*

Lectura segona

1Co 10,31-11,1

Seguiu el meu exemple, tal com jo segueixo el de Crist

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, quan mengeu o begueu, o feu alguna altra cosa, feu-ho tot a glòria de Déu. No sigueu mai ocasió d'escàndol, ni per als jueus, ni per als grecs, ni per a l'Església de Déu, tal com ho faig jo, que en tot procuro d'adaptar-me a tots, i no busco allò que em convé a mi, sinó allò que convé als altres, perquè se salvin. Seguiu el meu exemple, tal com jo segueixo el de Crist.

Al·leluia

Lc 7,16

Ha aparegut entre nosaltres un gran profeta, Déu ha visitat el seu poble.

Evangelí

Mc 1,40-45

La lepra desaparegué i quedà pur

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, es presentà a Jesús un leprós, s'agenollà i li digué, suplicant-lo: «Si voleu, em podeu purificar.» Jesús, compadit, el tocà amb la mà i digué: «Sí que ho vull: quedà pur.» Al·l' instant la lepra desaparegué i quedà pur. Tot seguit Jesús el va fer marxar, després de recomanar-li seriosament de no dir-ho a ningú, sinó d'anar a fer-se

examinar pel sacerdot, oferir per la seva purificació el que Moisès havia ordenat i certificar que ja era pur. Però ell, així que se n'anà, començà de proclamar-ho davant la gent i de fer-ho conèixer pertot arreu, tant, que Jesús ja no podia entrar manifestament als pobles i havia de quedar-se a fora, en llocs despoblats. Però la gent venia a trobar-lo de tot arreu.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Febrer

14. DIUMENGE

Diumenge VI de durant l'any, Verd. Lectures: Levític 13,1-2.44-46 / Salm 31 / 1 Corintis 10,31-11,1 / Marc 1,40-45
SANTORAL: Antoni, mr.; Ciril i Metodi, monjos; Valentí, prev. i mr.

15. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 4,1-15.25 / Salm 49 / Marc 8,11-13
SANTORAL: Claudi de la Colombière, prev.; Faustí i Jovita, mr.; Joan Baptista de la Concepció, prev.

16. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 6,5-8;7,1-5.10 / Salm 28 / Marc 8,14-21
SANTORAL: beat Joan de Sant Domènec, mr.; Juliana, vg. i mr.; Porfiri, mr.; beat Simó de Càscia, prev.

Comença el temps de Quaresma

17. DIMECRES

Dimecres de Cendra, Morat. Lectures: Joel 2,12-18 / Salm 50 / 2 Corintis 5,20-6,2 / Mateu 6,1-6.16-18
SANTORAL: Aleix Falconieri, prev. i fund.; Ròmul, mr.; Silví, b.

18. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 30,15-20 / Salm 1 / Lluc 9,22-25
SANTORAL: Bernadeta Soubirous, vg.; Francesc de Regis Clet, prev. i mr.; Joan de Fièsola, prev.

19. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,1-9a / Salm 50 / Mateu 9,14-15
SANTORAL: Conrad de Piacenza, erm.; Gabí, prev. i mr.

20. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,1-9a / Salm 50 / Mateu 9,14-15
SANTORAL: Amada, rel.; Eleuteri, b.; beat Maurici Proeta, rel.; Nemesi i Potami, mr.

El Sant 15 FEBRER

Sant Joan Baptista de la Concepció

Diverses congregacions i ordes religiosos han viscut reformes internes amb l'objectiu de purificar-les i revifar-les. Aquest és el cas dels trinitaris, que van ser reformats pel sant i místic castellà Joan Baptista de la Concepció (1561 – 1613).

Pertanyent a una família de propietaris agrícoles d'Almodóvar del Campo, a la Manxa, d'adolescent va conèixer personalment santa Teresa de Jesús. El jove Joan Baptista de la Concepció no va tardar a sentir la crida a la vida religiosa i va entrar al convent del trinitaris de Toledo. Quan ja hi portava uns quants anys, va tenir una experiència interior que li va fer veure la necessitat de reformar l'orde per retornar-li la vivacitat i rigor originals. Amb aquest objectiu, va viatjar fins a Roma, on, malgrat l'oposició de part dels mateixos trinitaris, el 1599 va obtenir el permís per tirar endavant la reforma. Va començar pel convent de Valdepeñas, i des d'allà va fundar les primeres comunitats reformades dels coneguts com a trinitaris descalços. També va escriure una extensa obra teològica i espiritual. Sant Joan Baptista de la Concepció va ser canonitzat per Pau VI el 1975.

De la fàbrica del sagrat a la revolució eucarística

MERCÈ SOLÉ

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (msoletey@gmail.com)

De la fábrica de lo sagrado a la revolución eucarística. Algunas propuestas sobre el retorno a la misa és el títol d'un interessant article que us recomano, de François Cassingena-Trévedy, monjo benedictí i professor de litúrgia a l'Institut Superior de Litúrgia de París, i que ha publicat la revista *Phase* en el seu número 358, el desembre passat.

Planteja algunes qüestions que poden resultar provocadores, però que sens dubte ajuden a tornar-nos el sentit de l'Eucaristia, sovint velat, jo diria que per un excés de zel. En les seves paraules, el sentit és amagat per un «sobreconsum», per l'individualisme, pel «materialisme sacramental» i, és clar, pel clericalisme.

L'autor alerta contra una concepció de l'Eucaristia que vol administrar excessivament la presència de Déu i encaixonar-la en un entorn purament cultural i sagrat. A Déu no el podem tancar en un vas sagrat, diu. El Pa de Vida, afirma l'autor, no és una cosa, és Algú. Déu és presència gratuïta que apareix en la comunitat (Mt 18,20), quan estem units en el seu nom, i que afecta totes les nostres relacions humanes (Mt 25,40), en aquest camí cap al Regne de Déu. La celebració ens ajuda a viure l'esdeveniment pasqual que és la base de la nostra fe, però la presència de Déu no la fabriquem nosaltres a partir d'un ritu, sinó que és un do, en qualsevol cas. L'Eucaristia és per viure-la en el centre i

el conjunt de la nostra vida, no per consumir-la de forma compartimentada.

Cassingena-Trévedy planteja també que convindria equilibrar el nombre d'eucaristies, abundoses en les zones urbanes (l'excés de misses no és necessàriament un bé) i escasses en les zones rurals, i no es neguiteja si es redueix el nombre de misses disponibles, com tampoc no es neguiteja amb la progressiva desaparició del model pastoral territorial de l'Església. Deixar aflorar la necessitat de l'Eucaristia més aviat, diu, li tornarà el seu valor i el seu sentit. Sempre que hi aportem el que hi hem d'aportar: «La fusta de la nostra humanitat i els peixos de la nostra pesca comuna al final d'una nit penosa (Jn 21,10).» La fracció del pa, que és el primer nom que va rebre l'Eucaristia, «diu alguna cosa sobre la "fragilitat" de Déu i la nostra: pot brillar sobtadament en les més humils, aspres i inesperades mans humanes, mentre que s'escapa de les mans d'aquells que se'n creuen els amos. La veritat és que a tot arreu hi ha guspires del Vivent i nosaltres mateixos som aquestes guspires [...]. El manà és pura gratuïtat: es podreix tan aviat com s'emmagatzema (Ex 16,19-21)». Per pensar-hi.

El Papa signa l'encíclica a Assís.

«Fratelli tutti» (I)

JOSEP BALLBÈ I URRIT

Tots germans és el títol que el papa Francesc ha volgut donar a la seva darrera carta pastoral. Una autèntica declaració d'intencions en moments on l'entorn global de la humanitat passa per una situació summament complexa.

El rerefons del Covid-19 amara tot el seu contingut, amb un regust oníric, on advoca per un món globalment solidari. La idea d'un cel nou i una terra nova encara és lluny. Practicar la fraternitat en el bastiment d'un enllà immediat es fa més que imprescindible. El fet que signés l'encíclica la vigília de la diada de Sant Francesc (a Assís) ja és indicador del camí que suggereix. No endebades, aquest sant atenia els leprosos i demanava almoïna per ajudar els més desfavorits. A més, com a fundador de l'orde franciscà, propugnava la senzillesa i la pobresa

per damunt de tot. Des que esclatà la pandèmia, va ser el seu primer viatge fora de Roma. També va ser el primer cop —en un llarg termini de 206 anys— que un Papa signava un document així, lluny del Vaticà. Dessota el concepte de la globalització, sovint s'hi amaga o justifica tota la interpretació que està patint el planeta arreu.

Pretendre —com fan massa polítics de diferents països— que la solució del malson passa per cenyir-ho tot només a la vessant econòmica és un error descomunal. El papa Francesc reclama una política de germanor pràctica, que no pas verbal o de xerrameca. No es pot «jugar» amb la dignitat de la persona humana. Si fem memòria de les polítiques comunitàries envers els «desplaçats», que no pas «refugiats», n'hi ha per llogar-hi cadires. És més que vergonyant.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE
DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Ensenyava amb autoritat...

Fa poc llegíem a l'Evangeli que Jesús sorprenia perquè ensenyava amb «autoritat». Avui això ens costa d'entendre, ja que preferim un ensenyament més «democràtic». Com recuperar l'autoritat creïble?

La mateixa paraula *autoritat* ens remet, etimològicament, a «ser un mateix», és a dir, a ser autèntic. Si entenem autoritat com a autenticitat, no és tan difícil. Potser aquesta al·lèrgia que vostè observa respecte de l'autoritat és deguda, en part, al fet que, sovint, sota el nom d'*autoritat*, en realitat el que s'amaga és autoritarisme o abús d'autoritat. La temptació de corrompre el poder i l'autoritat, que sempre han d'estar al servei de les persones, és una temptació molt real i constant. La realitat que ens envolta ens en dona mil proves. A petita i gran escala. Fins i tot a nivell de l'Església. El papa Francesc adverteix als eclesiàstics de fugir d'una comprensió mundana del poder i l'autoritat i ha instituït una oficina als bisbats per denunciar els abusos d'autoritat. Efectivament, hem llegit aquests dies a l'Evangeli que «Jesús ensenyava amb autoritat». Potser hi podríem trobar la clau d'aquesta qüestió. Jesús ensenya amb l'autoritat mateixa que Déu li dona. En Ell no hi ha distància entre el que és, el que diu i el que fa. Avui diríem, en llenguatge popular, que Jesús és «autèntic». Convenç, no s'imposa. L'autoritat es perd quan es converteix en despotisme, coacció injusta, abús i egocentrisme. Un pare, un mestre, un governant, un ministre de l'Església reben una autoritat i una potestat que han d'acreditar dignament en el servei a exercir. És coneguda la paraula de Jesús sobre aquests temes: «Els qui governen en el món (podríem dir "mundanament") disposen de les persones com si en fossin amos i senyors, però que no sigui així entre vosaltres...» I tots ens hauríem d'esforçar en aquest sentit. Jo crec que la recuperació de l'autoritat que vostè comenta passa per un exercici pacient d'un bon ús d'aquesta autoritat, acreditant-nos com Jesús amb l'autoritat de la veritat, del servei i de la coherència que fan que una persona o institució siguin creïbles i autèntiques.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

«Recorda que ets festa»

Un altra vegada, Dimecres de Cendra (enguany observem totes les mesures sanitàries), en què hem rebut sobre el cap amb cura, mentre el celebrant xiuxiueja la fórmula del ritual: «Converteix-te i creu en l'Evangelí.» Sempre em ve a la memòria aquella altra fórmula que van implantar unes religioses als països de missió, mar enllà: «Recorda que ets festa i que en festa et convertiràs.» I recordo també els versos d'un poema preciós del poeta cordovès Pablo García Baena: *«Otra vez tu ceniza, Señor, sobre mi frente... Polvo soy que algún día volverá hasta tus plantas. Polvo en la muerte y polvo ahora que aún vivo perdido entre la arcilla blanda de tu universo.»* I de seguida l'esplendor d'una metàfora esplèndida i somiadora, que va brollar del cor d'un home de fe, com l'estimat Pablo: *«Otra vez la ceniza ardiente como ascua / que estalla en el volcán de tu amor placable.»* Arriba la Quaresma i tot continua igual. O potser no. Potser enguany, l'home del carrer, el ciutadà normal, el creient anònim, repetirà per a ell mateix els versos del poeta: *«Otra vez la ceniza llamando está en la puerta / de mi frente / con arrullo o con látigo, / ahora que el deseo me asfixiaba en la sombra de su gran lirio negro.»* Potser, en aquesta hora d'angoixa i pesar, tots necessitem *«el silencio polvoriento»* d'una mica de cendra per sentir el calfred de la nostra existència, enmig de tants interrogants i trucar a una porta nova per aconseguir la felicitat.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Un apadrinament

Senyor director, abans de res, vull agrair-li el temps que em dedica llegint aquesta carta.

Actualment, soc a la presó de Quatre Camins. Fa 9 anys que hi soc i encara me'n queda un i tres mesos per complir.

Durant un temps, vaig rebre la revista *Catalunya Cristiana* gràcies a un apadrinament. Lamentablement, però, aquesta persona va morir i, com a conseqüència, la meua subscripció s'ha vist cancel·lada.

Amb tota humilitat, vull implorar al bon cor de les persones per trobar un nou apadrinament i poder rebre novament la revista. L'exemplar que jo rebia el llegíem vuit companys del meu mòdul i ens feia molt de bé.

També aprofito per agrair-li que, en diferents ocasions, la revista ha publicat algun article parlant de la nostra associació ASRESOLA (Associació per a la Reinserció Sòcio Laboral).

Moltes gràcies per tot.

PACO PARDO
Quatre Camins (Granollers)

Altament recomanables

Amics en la fe de CatCrist, vull recomanar els vídeos de Mons. José Ignacio Munilla «Compendio del Catecismo», que es troben al seu canal de YouTube *En ti confío*. Són altament catequètics i explica molt bé cada punt del Compendi.

ÒSCAR SÀNCHEZ-COLLADO
La Llagosta

Sobre les vacunes

Avui que està a l'ordre del dia parlar de les vacunes, voldria esmentar que aquestes passen per minuciosos controls abans de fer-ne l'assaig en humans i que no deixa de ser una molt bona notícia, tot i els recels evidents entre una part de la població.

Les vacunes van ser un avenç mèdic impressionant i les que arribaran, basades en investigacions inicials de fa deu o quinze anys, suposen un salt tan gran que, fins i tot, contribuiran al tractament d'altres malalties.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Una Església que camina

Segons el Papa, és normal que l'Església visqui en crisi com a Cos viu que és. Però no hem de confondre crisi amb conflicte. L'Església no es pot entendre des de les categories del conflicte (dreta i esquerra, progressista i tradicionalista) perquè això trairia la seva veritable naturalesa. Aleshores, «què hem de fer durant la crisi?», es pregunta Francesc.

En primer lloc, acceptar-la com un temps de gràcia que se'ns ha donat per descobrir la voluntat de Déu per a cadascú i per a tota l'Església. És fonamental, observa el Papa, no interrompre el diàleg amb Déu, encara que sigui esgotador. I també és important que els cristians deixem de viure en conflicte (lliurats al murmuri, al xafardeig i als esquemes ideològics) per tornar a sentir-nos una Església que camina amb pau i serenitat, disposada sempre a donar espai a la novetat que l'Esperit Sant suscita constantment al seu si.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

MAC

Silvia Martínez Cano, coordinadora de la col·lecció de llibres Mujeres Bíblicas, d'Editorial San Pablo

«Volem visibilitzar l'experiència de fe de les dones de la nostra tradició»

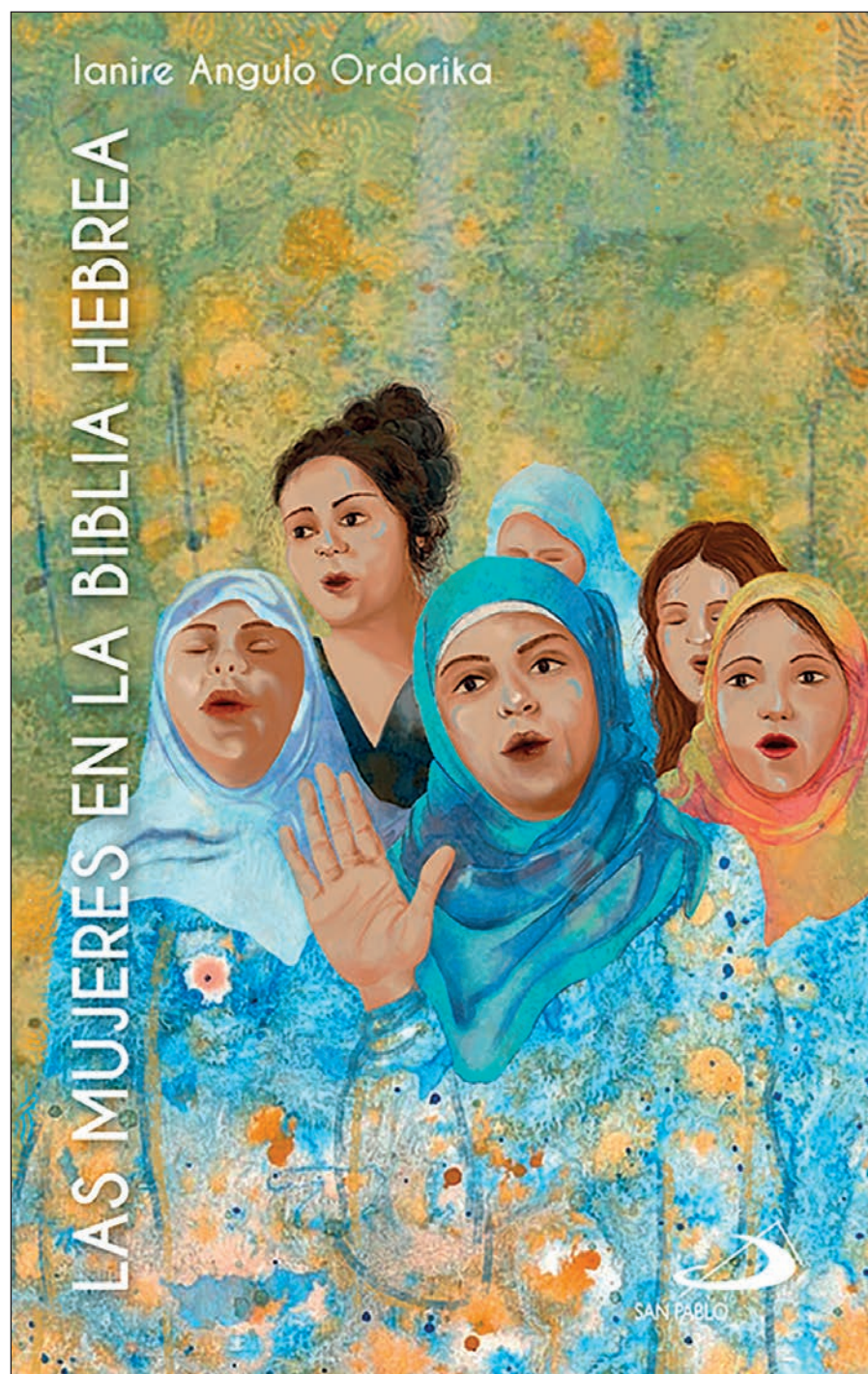
Editorial San Pablo acaba de publicar els quatre primers volums de la nova col·lecció Mujeres Bíblicas. Parlem amb Silvia Martínez Cano, presidenta de l'Associació de Teòlogues Espanyoles, doctora en Educació Artística i professora a la Universitat Pontifícia Comillas, que s'ha encarregat de la coordinació d'aquesta col·lecció.

Quin és l'objectiu principal de la col·lecció?

Organitzar d'una manera visible els estudis bíblics que s'estan fent sobre les figures femenines de la Bíblia perquè la comunitat cristiana hi pugui tenir accés. Amb això pretenem extreure els elements d'anàlisi bíblica més significatius des d'una perspectiva hermenèu-

«Organitzo les temàtiques i cerco teòlogues especialistes que puguin aportar-nos llum a les preguntes sobre un text en concret»

«Las mujeres en la Biblia hebrea», de Ianire Angulo.

«Quan llegeixo els textos bíblics, hi albiro dones capaces d'enfrontar les dificultats des de la valentia que els infon la seva fe en Déu»

tica feminista i amb un llenguatge senzill, però rigorós. D'aquesta manera, cerquem subratllar algunes claus de comprensió en la lectura dels textos sagrats que desenvolupen la dimensió inclusiva de l'Esclat i palesen lectures que no corresponen a la intenció original dels textos. Els costums de llegir i interpretar els textos que hem adquirit al llarg de la nostra vida de fe es poden ampliar i enriquir amb nous descobriments de les exegetes. Per això he aplegat un grup d'especialistes de primera línia que dominen el mètode científic alhora

que posseeixen una gran habilitat per comunicar els seus descobriments.

De quants llibres consta la col·lecció?

Actualment tenim en projecte trenta publicacions en què alternem figures de l'Antic Testament i del Nou. De vegades el llibre està basat en un text bíblic específic i la perspectiva que l'autor va voler donar al personatge en aquell moment. D'altres s'incideix en una dona en concret, prenent diferents fonts bíbliques per aprofundir-hi. I en ocasions l'exegeta ha triat un concepte relacionat amb l'imaginari femení per desgarnar-lo i veure quines són les influències culturals, afectades per una lectura majoritàriament masculina, i on podríem trobar claus per a una lectura inclusiva. Enguany volem publicar vuit llibres més amb figures tan variades com ara la dona que patia d'hemorràgies, Agar, Dèbora, Marta de Betània o Tamar. Comptem amb excel·lents teòlogues biblistes com Junkal Guevara, Estela Aldave o Elisa Estévez i teòlogues sistemàtiques com Isabel Gómez Acebo i Pilar Yuste.

Com a coordinadora de la col·lecció, quin és la seva comesa?

La meva tasca és dissenyar el marc de comprensió bíblic de la col·lecció, on l'experiència de fe de les dones de la nostra tradició tingui un espai i pugui visibilitzar-se. Es tracta de compensar l'absència de la tradició espiritual femenina que ha quedat oculta darrere d'una lectura esbiaixada de la Bíblia. Organitzo les temàtiques i cerco teòlogues especialistes que, des dels seus treballs de recerca, puguin aportar-nos llum a les preguntes sobre un text en concret. Això m'obliga a coordinar l'equip de vint dones teòlogues que col·laboren en la col·lecció. L'objectiu és construir saviesa teològica en col·lectiu, és a dir, totes nosaltres entenem que la reflexió teològica és millor fer-la en comunitat, ja que és molt més rica i té una mirada més àmplia on caben moltes més possibilitats.

Una de les novetats és que totes les autores dels volums són dones i teòlogues.

Sí. Les teòlogues tenim més dificultats a l'hora de publicar els nostres treballs i investigacions només

«María de Betania»,
de Mercedes Navarro
Puerto.

pel fet de ser dones. La comunitat cristiana no està acostumada a llegir dones especialistes en la ciència teològica i donar al seu treball el mateix valor que al dels homes. Per això, la col·lecció per ara se centra en autores, per visibilitzar el magnífic treball que fan i convidar els lectors a incorporar les dones a les seves biblioteques teològiques. El nivell de la col·lecció és de primer ordre, atès que aquestes dones ho són. No obstant, no descarto en algun moment incorporar-hi teòlegs.

Vostè il·lustra també les portades dels llibres. Quina és la seva font d'inspiració?

El propòsit d'aquestes portades és acompanyar la relectura creativa dels textos amb un imaginari visual diferent del que tenim sobre les dones de la Bíblia. Quan busquem a internet els noms de dones bíbliques, ens surten imatges que corresponen a un imaginari femení francament masculista: algunes de genolls, unes altres suplicant, altres plorant... Quan llegeixo els textos bíblics, hi albiro dones fortes que són capaces de fer front a les dificultats dels seus contextos històrics des de la valentia que els infon la seva fe en Déu. Per això, trio moments de les històries on es pot entreveure una actitud, una decisió, una acció i on ens mostri la dona valenta que hi ha en cadascuna d'elles. Fujo una mica del realisme, propi de l'imaginari precconciliar, i em centro en un llenguatge simbòlic que evoqui una connexió entre l'espiritualitat del personatge bíblic i la del lector o lectora. Busco que siguin diferents físicament, que inquietin i evoquin, i mostrin la diversitat de les dones, tant en les seves identitats com en la seva espiritualitat. La proposta de la col·lecció és una proposta que combina paraula escrita i imatge, dos llenguatges que avui han d'anar units.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de
veremundo@veremundo.com - **www.veremundo.com**

FULGOR SERVICE
SLABBINCK

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

MAC
Barcelona

Gran part de l'aprenentatge artístic, i també vital, de Pablo Picasso s'atresora en els seus magistrals quaderns de dibuix. L'inesgotable procés creatiu del geni malagueny s'hi reflecteix fil per randa. Un «laboratori» on bategaven les seves idees i preniën cos i ànima els seus esbossos. Els quaderns van ser tan importants per a ell que els va conservar tota la vida. Avui dia se n'han documentat cent noranta.

Dinou d'aquests quaderns, de diverses mides i formats, pertanyen a la col·lecció del Museu Picasso de Barcelona. Constitueixen l'eix vertebrador de la magnífica exposició *Picasso. Els quaderns*, que es pot visitar fins al proper 4 d'abril al carrer Montcada, número 15, de la Ciutat Comtal. En paraules de Malén Gual, comissària de la mostra, són «les joies desconegudes de la immensa producció de l'artista».

D'aquestes joies, disset corresponen al període de formació de Picasso (anys 1894-1900). Uns quaderns que van ser executats a la Corunya, Màlaga, Barcelona, Madrid, Horta de Sant Joan i París, i que formen part de la generosa donació que Picasso va fer a Barcelona el 1970. Els dos restants, el *Carnet català* o *Carnet de Gósol* (1906) i el *Carnet de La Tauromàquia* (1957), van ser adquirits amb posterioritat pel Museu Picasso.

«En tots ells es fan presents els temes que el preocupaven, tractats amb disciplina tot i la immediatesa, anant al detall i projectant l'energia i l'espontaneïtat que caracteritzen la seva obra», explica Emmanuel Guigon, director del Museu Picasso de Barcelona.

Gràcies a la digitalització, el visitant pot gaudir dels 1.300 dibuixos dels esmentats quaderns. Alhora es poden admirar *in situ* obres mestres relacionades amb els dibuixos, com ara el quadre *El bufón Calabacillas*, de Velázquez, o diversos gravats dels *Caprítxos*

© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid 2020

Exposició al Museu Picasso sobre el procés creatiu del geni malagueny

Batecs prodigiosos

i la *Tauromàquia*, de Goya. Així mateix, és fascinant contemplar l'abans (amb llapis grafit sobre paper) i el després (oli sobre tela, propietat del Museu de Montserrat) d'*El vell pescador*, de Picasso.

«D'aquests quaderns presents a l'exposició es desprèn una constel·lació temàtica tan diversa com repetitiva», assegura Malén Gual. Una constel·lació única i resplendent en el firmament de la història de l'art.

Foto: «Estudi per a *Primera Comunió* i altres croquis», de Pablo Picasso. Àlbum de Barcelona, 1896. (MPB 110.921c). Museu Picasso / Gasull Fotografia.

JOAQUIM BANET MASUET
Vocal de Pastoral Hospitalària

Maria Rosa Badell, dona de caritat i amor

Quan ens endinsem en la història de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, descobrim la figura de Maria Rosa Badell. Tots aquells que van viure el moment històric dels anys noranta coneixen la modernització que va portar a terme en el món hospitalari. Una figura femenina, al capdavant d'una entitat catòlica, va ser una llum per a l'obertura de l'Església a una societat en canvi.

Montserrat Dardet, antiga cap d'hospitalàries, ens explica que amb l'anterior president, Eugeni Roca, es va obrir la porta que les dones formessin part de la Junta de l'Hospitalitat. Càrrec que històricament havien desenvolupat homes. Gràcies a aquest primer pas, la Rosa va poder entrar a col·laborar com a secretària general de l'entitat. Aquest nou nomenament va suposar una dedicació exclusiva de la Sra. Badell al servei dels altres. Era una dona dedicada a la

caritat i a l'amor. La combinació d'aquestes dues paraules defineix la nostra protagonista. La seva jornada laboral la realitzava treballant a Càritas ajudant els més pobres i necessitats. El seu temps lliure el dedicava a les persones malaltes i/o amb discapacitats.

Fins a l'any 1987, va ser la mà dreta del president, gestionant i coordinant totes les activitats de l'entitat. L'abril d'aquell mateix any, el cardenal Jubany, veient l'empenya de la Maria Rosa, li va demanar que fos presidenta de l'Hospitalitat. Aquest nomenament és un agraïment a la feina realitzada i una aposta per la figura femenina dins l'Església catòlica.

Durant els dotze anys que va ser presidenta, el món hospitalari va millorar el tracte amb les persones amb discapacitat. En Carles Camps, un noi amb paràlisi cerebral, que peregrina a Lourdes amb l'Hospitalitat des de molt jove, ens explica la feminització del tracte vers les persones que acompanyem. La Maria Rosa va entendre la feina dels hospitalaris. L'estimació, la dedicació, la voluntat de sempre caminar endavant, la fidelitat a la crida de Bernadette i de la Verge Maria, van ser una constant en la seva vida. Una vida plena, entregada als qui més ho necessiten.

La feina de l'Hospitalitat superava la seva jornada laboral pels pobres. Amb ella al capdavant, l'Hospitalitat va aconseguir acompanyar cinc-cents malalts en un mateix pelegrinatge. Molts hospitalaris recorden un pelegrinatge en què quatre trens plens d'esperança van sortir de Barcelona per resar als peus de la Mare de Déu de Lourdes.

La Rosa va ser una presidenta que es va deixar estimar, posant el seu cor a la crida del servei als més febles. Que va saber obrir l'Hospitalitat a les persones senzilles de l'Església. Va aconseguir fer desaparèixer les diferències socials treballant molt perquè tothom sentís que formava part d'una gran família, la Família Hospitalària.

Durant els dotze anys que va ser presidenta, el món hospitalari va millorar el tracte amb les persones amb discapacitat

Agustí Codinach

Maria Rosa Badell, en un Rosari de torxes a la catedral de Barcelona, amb altres membres de l'Hospitalitat.

La biòloga Joanne Chory s'ha proposat aconseguir, amb modificació genètica, aquest tipus de plantes.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Podrem aconseguir plantes que ajudin a frenar l'augment de gas carbònic de l'atmosfera?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Com sabeu, una de les necessitats que té la vida al nostre planeta per continuar subsint és que l'aire que ens envolta es mantingui respirable. Això vol dir que no hi minvi l'oxigen i que l'anhidrid carbònic (CO_2) no augmenti per damunt de certs límits. Per això és inquietant el que ara s'observa respecte al CO_2 . Les estadístiques ens diuen que, encara que les plantes eliminen l'excés d'aquest gas mitjançant la funció clorofil·lica, actualment no donen l'abast per alliberar les 37 gigatonnes (1 gigatona són 1.000.000.000 tones) d'aquest gas que anualment produeixen les activitats humanes, a part de la respiració. L'estadística ens diu que cada any el CO_2 atmosfèric creix en unes 16 gigatonnes. Això també influeix en el canvi climàtic: l'excés de carbònic reté més la calor.

Per això, s'han fet plans per deturar aquesta plaga amb les energies renovables, cotxes elèctrics que no emetin gasos, etc. Però hi ha encara una altra cosa que avui us vull comunicar: aconseguir plantes que retinguin més el CO_2 . Ja hem dit que les plantes ens fan un gran favor assimilant aquest gas per a la seva vida, però, a l'hora de la mort, les seves restes també

són font emissiva del gas en qüestió. I una biòloga nord-americana, Joanne Chory (Methuen, Massachusetts, 1955) s'ha proposat aconseguir, amb modificació genètica, plantes que emmagatzemin més CO_2 i així es redueixi a l'atmosfera. Aquesta biòloga, que es dedica a la botànica, ha rebut diversos premis per les seves investigacions, entre ells el Princesa d'Astúries de Recerca Científica i Tècnica el 2019. És directora d'un laboratori de biologia vegetal. Va fer un estudi de la planta *Arabidopsis thaliana*, que li ha permès anunciar que, modificant els gens en altres plantes, es podria aconseguir el que dèiem: plantes que, a la mort, ja no arribessin a produir la quantitat de CO_2 habitual, sinó que en reduïrien l'emissió i s'aconseguiria, en total, fer baixar entre un 20% i 46% l'excés del gas emès per l'home. El laboratori que ho estudia ha rebut una subvenció de 35 milions de dòlars. Chory és optimista i espera aconseguir-ho en menys de deu anys.

Esperem que així sigui. Que aquestes «superplantes» compleixin la missió que se'ls vol encomanar. Es començaria per les plantacions d'arròs i de blat de moro. Ja en sentirem a parlar.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Pel que fa al terme *arrop*, sembla que vindria del mot àrab *arobb*, emprat per referir-se a la bullidera de most fins que aquest adquireix l'espessor pròpia del xarop. Alguns filòlegs assenyalen, però, que *arrop* provindria, segurament, del terme *al-rubb* que, literalment, vol dir un decuit espès. Al llarg dels segles hom ha afegit a l'*arrop* aiguardent o bé vi de grau elevat.

Inicialment hom anomenava «*arrop*» el suc espès produït per la bullida de les bresques de mel. Actualment qualifiquem d'*arrop* el most de raïm espessit per un procés d'ebullició i evaporació i amb un afegit, encara, de l'excedent de la fruita i hortalisses de temporada, com ara la carbassa, la poma, l'albergínia, la pell de taronja i, àdhuc, les clovelles de meló, tot ben trossejat. L'*arrop* és una expressiva mostra de la tradició catalana d'aprofitament. Cal esmentar que també es pot confitar amb mel—o bé amb *arrop* de bresca— la fruita seca—nous, pi-nyons, ametlles i avellanes— i, àdhuc, algunes variants de la fruita dolça, com ara la figa, l'albercoc i la pruna, a partir d'un procés de dessecació, o deshidratació, exposant la fruita al sol per tal d'aconseguir reduir-ne l'aigua i, així, paralitzar l'acció dels gèrmens i, després, confitar-la.

Antigament s'havia maldat per

confitar una de les varietats del «menjar blanc», aquell que contenia l'afegit de pit de pollastre per fer-lo més saborós i que, segons una vella recepta, s'havia de procedir així: «*Para hacer la conserva de manjar blanco tomarás una libra de almendras. Échalas en agua cociendo y luego las pelarás. Las majarás mojando la mano del mortero porque no se enaceiten. Cuando estén bien majadas, tendrás una pechuga de gallina cocida y deshilada como para manjar blanco y la echarás dentro del mortero con las almendras. Májalo todo junto un poco, y tendrás libra y media de azúcar en almíbar un poco delgada, echa dentro las almendras y la pechuga y que cuezan unos tres o cuatro hervores y, si se espesase mucho, échale otro cuarterón de azúcar en almíbar. Esta conserva ha de salir un poco blanda y échala en sus vidrios. Si le quisieres echar unas gotas de agua de azahar bien podrás, y si le echares un par de limones en conserva mojados, es bueno*» (Arte de cocina, 368).

L'*arrop* s'ha aplicat en la medicina popular com a laxant no agressiu i per temperar els atacs de la bilis, especialment l'*arrop* elaborat amb mores, drupa de saüc, pera o carbassa. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de les propietats gastronòmiques del meló.

TRADICIONS REMEIERES

L'arrop

L'*arrop* s'ha aplicat en la medicina popular per temperar els atacs de la bilis.

M. VICTORIA ROMERO HIDALGO*Aprendiz de mí*

San Pablo, 2021, 134 pàg.

La pandèmia ha evidenciat la nostra vulnerabilitat i fragilitat però també la grandesa a la qual estem cridats. L'autora ens proposa obrir camins a l'autoconeixement i les relacions sanes per aconseguir una vida més equilibrada i feliç. Els beneficis d'aquest llibre van destinats a iniciatives d'ajuda a la infància en territoris de missió.

BERNABÉ DALMAU*Ancians, vells o avis?*

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 81 pàg.

El rejueniment global només s'obté si al progrés de l'edat hi correspon una maduració de la persona. La tercera o quarta edat no ha de ser considerada tant un decaïment com més aviat una plenitud. Aquest és l'ideal vers el qual, amb la fe com a estímul, cal tendir.

MANUEL MORALES*«Tus hijos volverán»*

Ciudad Nueva, 2020, 211 pàg.

«En l'educació dels nostres fills hi ha un moment en el qual assumim que la nostra acció és molt limitada. Els fills no ens pertanyen i, tot i que els estimem amb bogeria, no sempre l'encertem amb ells...» L'autor podria donar consells però sobretot deixa parlar les dones, les «mares-Mònica», comunitats de dones que s'inspiren en la mare de sant Agustí.

VICENÇ VILLATORO*La casa dels avis*

Proa, 2021, 664 pàg.

En aquest volum, l'autor explora la vida dels avis materns, des de la casa familiar de Canet, que va ser enderrocada, fins a la Terrassa obrera i convulsa de la guerra i la postguerra. La seva història és la dels que es queden, i la seva casa és el símbol de la persistència i l'arrelament a la terra.

PAUL NURSE / ¿Qué es la vida?*Entender la biología en cinco pasos*
GeoPlaneta, 2020, 176 pàg.

La vida que ens envolta, abundant i diversa, és extraordinària. Però, què significa realment estar viu? Paul Nurse, un dels biòlegs més prestigiosos del món i Premi Nobel de Medicina, ha dedicat la seva carrera a descobrir com funcionen les cèl·lules vives. Un assaig extraordinari que pot canviar la nostra forma d'entendre la Biologia.

CHANEL CLEETON*El próximo año en la Habana*

Maeve, 2020, 369 pàg.

L'Havana, 1958. Elisa Pérez, filla d'un baró del sucre, pertany a l'alta societat cubana i viu protegida de la creixent inestabilitat del país, fins que s'embarca en una relació clandestina amb un apassionat revolucionari. Després del triomf de la Revolució, la seva família ha d'abandonar el país i instal·lar-se a Miami.

CRÍTICA DE CINEMA

MERCÈ LAJARA

Doctora en Bioètica i professora de Biologia en un institut públic

Una aventura molt divertida

Els Croods, una nova era és l'esperada seqüela d'*Els Croods, una aventura prehistòrica*. La primera, tota una descoberta, és molt original i divertida. La segona, no defrauda. El ritme és molt ràpid i són freqüents les situacions còmiques. Si per al públic infantil resulta un film d'aventures molt entretingut, el públic adult hi trobarà reflexions que assoleixen un equilibri amb les situacions que se succeeixen amb agilitat.

Coneixem els protagonistes, Grug, cap del clan, pare superprotector que sota la seva aparença salvatge amaga un cor tendre i sentimental. Ugga, l'esposa oberta i tolerant que apaivaga les tempestes familiars. Eep, l'adolescent aventurera i independent que descobreix l'amor amb Chico, més evolucionat que els Croods. I la resta de la família que també són imprescindibles: Tunk que vol imitar la valentia del seu pare; Sandy, el bebè que no parla però mossega i l'adorable Abu, l'àvia que manté tota l'energia. Ella assolirà un paper clau en aquesta entrega. Aquí rau un dels atractius del film: la saviesa dels grans ajuda tot el clan a superar les dificultats.

En la seva recerca del demà, els Croods arriba-

ran a un món on tot sembla senzill, on no hauran de patir per la supervivència. Només se'ls imposa una limitació amb regust bíblic: no podran menjar una fruita d'aquest paradís. La nova vida els comportarà conviure amb una altra família més moderna, els Mésmillor. Hope, la matriarca, sembla saber-ho tot. El seu marit, Phil, de gran intel·lecte, sovint ha de fugir «del seu món» per ser feliç. Alba, la seva filla, viu un excés de superprotecció i mai ha sortit de l'espai tancat creat pels seus pares.

Dues noies i un noi adolescent es troben. Malgrat la pressió dels pares Mésmillor, no passa el que és previsible. Les noies es descobreixen com a amigues i en gaudiran. L'Eep ajudarà l'Alba a descobrir el món. I l'enamorament juvenil entre Chico i la filla dels Croods serà encara més fort, fins al punt de voler fundar el seu propi clan.

En els menys de 100 minuts que dura la projecció se'ns presenten breus, però intenses reflexions, sobre les relacions intergeneracionals, l'abús de les noves tecnologies, una visió ecològica de la vida, les diferències nord-sud... i moltes altres perles que hi podrem descobrir.

Hi ha una idea central en els Croods: «L'única forma de sobreviure és que el clan es mantingui unit.» La millor manera de créixer com a persones i com a societat és que la família es mantingui unida. I no ens referim només als lligams de la sang.

AMB BON HUMOR

ELS CROODS, UNA NOVA ERA

DIRECTOR: Joel Crawford

GUIÓ: Kevin Hageman,

Dan Hageman, Paul Fisher i

Bob Logan

MÚSICA: Mark Mothersbaugh

Animació

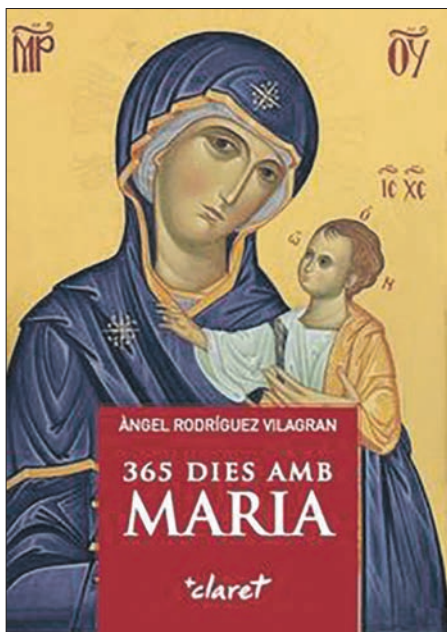
Estats Units / 95 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxi

Bells retalls d'història mariana

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

365 dies amb Maria

Editorial Claret, 2020, 452 pàg.

El setmanari *Catalunya Cristiana* no podia deixar de donar notícia d'aquest nou devocionari marià que situa en els 365 dies de l'any les advocacions marianes de les principals capelles, ermites, santuaris, monestirs, convents i parròquies seleccionades de tots els bisbats de Catalunya. L'autor, expert en periodisme i enamorat de la cultura popular especialment del nostre santoral, ens ofereix una síntesi històrica sobre cadascuna de les advocacions que ha escollit per articular aquest llibre que, a més, compta, per a cada dia de l'any, amb un text espiritual, ben saborós, amb fragments de goigs i cants marians i, també, amb textos seleccionats d'autors que han escrit sobre Maria: Romà el Melode, Bernat de Claravall, Ramon Llull, Alfons M. de Liguori, Antoni M. Claret, els papes Pau VI, Joan Pau II, Benet XVI, entre molts altres.

Aquest llibre, editat amb un còmode format de butxaca, també ens permet d'estar en contacte, diàriament, amb les principals advocacions que es veneren a Catalunya i, àdhuc, amb algunes advocacions veïnes dels territoris d'Andorra (Canòlich, trobada per un pastor de Bixessarri; Meritxell, localitzada el dia de l'Epifania en una gavarrera, declarada patrona del Principat d'Andorra l'any 1873); de la Catalunya francesa (Coral, a Prats de Molló, imatge trobada per un pastor de vaques dins d'un roure; Font-romeu, amb el santuari i la font situats en la ruta jacobea, on s'hi abeuraven i refrescaven els romeus) i, també, amb advocacions del nord de Castelló (Mare de Déu dels Socors de Càlig, l'Emitana de Peníscola, la Balma de Sorita...).

Són ben curioses les dades aportades sobre les advocacions la Mare de Déu del Claustre, a Solsona, patrona de la ciutat des de la pesta del 1652 (i que és l'escultura en pedra més emblemàtica del romànic català) i de la Mare de Déu de l'Ajuda (que compta amb un petit santuari edificat al barceloní carrer de Sant Pere Més Baix, a càrrec dels framenors caputxins); ambdues unes «marededéus trobades» no pas a la ruralia sinó en el marc urbà d'una ciutat.

Aquest llibre d'Àngel Rodríguez, a més d'oferir bells i suggeridors retalls d'història mariana, pot ajudar la nostra pregària amb les perles espirituals que, per a cada dia, ens proposa l'autor a qui felicitem ben de cor.

RAUXA

Fonament invisible

S'ha dit que les crisis profundes tenen la virtut de posar les coses al seu lloc, de depurar tot allò superflu i deixar només el que és essencial. No és impossible que això acabi passant en la situació actual, tant de bo. Ara bé, per tal que d'aquesta pandèmia en surti una societat més humana, primer és imprescindible que aquesta mateixa societat sàpiga distingir les coses supèrflues de les realment essencials. Si no, amb aquest exercici de neteja correm el risc de llençar el nen amb l'aigua bruta.

I en el nostre món el criteri més comú a l'hora de destriar és l'utilitarisme: es prioritza tot allò que es considera que assegura un rendiment tangible, un benefici econòmic i, en darrer terme, un progrés material. Aquesta mentalitat ja era predominant abans del daltabaix actual, i els estudis humanístics es consideraven un luxe superflu, un malbaratament inútil de diners, temps, esforç i intel·lecte. Ara la pandèmia ofereix l'excusa perfecta per titllar tot aquest saber no només d'inútil, sinó fins i tot d'insolidari: en plena emergència sanitària, l'interès per Plató, el llatí o els retauls gòtics esdevé sospitosos perquè aparentment no ajuda a construir un món millor. Per això, en temps de vaques magres, l'utilitarisme és la temptació més perillosa. Ens fa prendre per inútil i sobrer allò que en realitat és fonament invisible però sòlid de la nostra cultura, sense el qual la civilització trontolla. La filosofia, les llengües mortes o l'art potser no són l'antídot perfecte contra la presència del mal en la societat, però esbandir aquest saber és garantia segura de barbàrie. Cal anar amb peus de plom, no fos cas que volent salvar el món, l'acabéssim enfonsant.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

SET DIUMENGES DE SANT JOSEP

El **diumenge 14 de febrer**, a les 18.15, devoció predicada per Mn. Salvador Bacardit al santuari de Sant Josep de la Muntanya de Barcelona.

CATECÚMENS

El **diumenge 14 de febrer**, a les 18.00, catequesi del bisbe amb els catecúmens sobre l'evangeli de Marc a l'església de Sant Sever (c/ Sant Sever, 9 – Barcelona); a les 19.15, eucaristia a la catedral; el **dis-sabte 20**, a les 19.15, ritu d'elecció de catecúmens a la catedral. Més informació: tel. 620 030 530.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dimarts 16 de febrer** s'inicien els seminaris *Incapaços de Déu*, amb Josep Cobo, i *Crisi de cures i construcció de la ciutadania*, amb Sonia Herrera i José Laguna (tel. 933 172 338).

INTERIORITAT

El **dijous 18 de febrer**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

SILENCI CONTEMPLATIU

El **divendres 19 de febrer**, a les 19.00, Maria del Mar Albajar (abadessa de Montserrat) reflexiona sobre *La cura de la interioritat*. Inscripcions: centre@espainterioritat-palau.com.

ATENEU UNIVERSITARI SANT PACIÀ

Del **dimarts 23 de febrer al dijous 25**, se celebra la primera part del congrés internacional *Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació (La crisi global del coronavirus: ferides i esperances)*. Serà un congrés en línia. Inscripcions: www.edusantpacia.cat.

Girona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

El **dilluns 15 de febrer**, a les 18.00, recés de l'Apostolat de l'Oració a l'església del Sagrat Cor de Girona: consagració al Sagrat Cor, meditació, rosari i missa.

VOCACIONS

El **dimarts 16 de febrer**, a les 16.30, pregària per les vocacions sacerdotals a la basílica de Sant Feliu de Girona.

CENDRA

El **dimecres 17 de febrer**, a les 9.00, ofici diví i missa conventual amb la benedicció i imposició de la cendra. Presideix el bisbe Francesc Pardo.

Terrassa

RELIGIOSITAT

El **dilluns 15 de febrer**, a les 19.00, el Moviment Ecumènic de Sabadell i la Fundació Bosch i Cardellach organitzen la conferència *Quines religions es practiquen a Sabadell?* amb Oriol López. Es podrà seguir en format virtual: <https://videoconferencies.ccepc.org/b/fun-ool-hez>.

Tortosa

HOSPITALITAT DE LOURDES

El **diumenge 21 de febrer**, a les 11.00, festa de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes a la catedral de Tortosa.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 19 al 21 de febrer**, camí de contemplació (pregària profunda). Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Per les dones que són víctimes de la violència, perquè siguin protegides per la societat i perquè el seu patiment sigui considerat i escoltat

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Joaquim Banet, Pilarín Bayés, Pilar Casals, Agustí Codinach, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Mercè Lajara, Josep Maria Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARME MUNTÉ MARGALEF

Fernando Cordero, religiós dels Sagrats Cors i periodista, està molt il·lusionat amb el canal de Youtube *Cruzando Fronteras*, que ja supera els 750 subscriptors. «Una aposta il·lusionada per exercir de capellà i periodista en el nostre veïnatge universal, en què calen espais que siguin “oceans pacífics” per abordar temes que preocupen la gent d’avui.»

Com definiria el canal de Youtube *Cruzando Fronteras*?

En ressaltaria, des d’una joiosa pertinença eclesial, la vocació de bastir ponts i canalitzar diàlegs. Parteix del principi que comunicar és un exercici d’amor. Volem creuar tres menes de fronteres: geogràfiques-culturals, la frontera de la interioritat-espiritualitat (l’encontre amb Déu) i els grans temes de frontera als quals s’han d’enfrontar l’Església i la societat.

Quina és la importància de ser presents a les xarxes socials com Youtube?

Si no som on són els nostres contemporanis, malament rai. Les xarxes són una oportunitat única per establir lligams, compartir iniciatives, entretenir-nos, suscitar preguntes i ajudar en la recerca de sentit. Encara que també poden ser tot el contrari, com la vida mateixa. Un cop beatificat Carles Acutis, adolescent especialista en disseny web, de què tenim por? Arabé, hem de ser-hi amb una certa qualitat, no sent monòtons, de discurs fix o ideològic i oferint una varietat de productes. Són necessàries: fe, creativitat, cap i feina, molta feina.

Compta amb més de 750 subscriptors. Se’ls imagina com feligresos en una parròquia virtual?

Com que el programa compta amb el testimoni d’un convidat, m’adreço a la persona i a cada persona. Hi intervenen l’escolta, el somriure, la pregunta ocurrent però sempre respectuosa i el fet de quedar-me meravellat davant de l’altre, com a regal únic de Déu. Noto com els convidats se senten còmodes i comencen a obrir-se com en una conversa natural, entre amics, fins i tot els que són més

Fernando Cordero, religiós dels Sagrats Cors i periodista

«Si no som on són els nostres contemporanis, malament rai»

tímids. Prèviament, m’he preparat bé les preguntes o orientacions per anar guiant l’entrevista d’una manera flexible en la qual puguem aprofundir en el tema concret que abordem. Si la parròquia virtual s’entén com a espai obert als nostres germans protestants, musulmans, gais, refugiats, persones sense llar, periodistes, artistes, pensadors o aquelles que ens recorden el paper de la dona en l’Església, aleshores, sí, només així concebo el programa com una parròquia virtual en línia amb el papa Francesc.

Quines són les claus comunicatives perquè el seu missatge arribi

més enllà de les fronteres geogràfiques, culturals o religioses?

L’empatia amb els problemes de la gent actual, basats no en estadístiques sinó en l’escolta atenta del que passa al nostre món. Una certa dosi de valentia i honestat per tractar amb profunditat alguns assumptes que poden resultar «espinosos» però que intenten guarir ferides, moltes vegades provocades per una manera de viure la fe que no ajuda a integrar les diferències de les persones. Som políedrics, no uniformes, ens recorda *Fratelli tutti*. A mi la veritat és que aquest projecte m’il·lusiona molt.

CONTAGIA SOLIDARITAT PER ACABAR AMB LA FAM

Junts ho aconseguirem
COL·LABORA

900 811 888 | bizum **33439**
www.mansunides.org

Mans **Unides**
CAMPANYA CONTRA LA FAM